

***LOKALNY PROGRAM
REWITALIZACJI
MIASTA
NOWY DWÓR MAZOWIECKI***

***NOWY DWÓR MAZOWIECKI, MARZEC 2005 R.
AKTUALIZACJA ZADAŃ MARZEC 2008 R.***

I.	WSTĘP.....	3
1.	CEL PROGRAMU REWITALIZACJI.....	4
2.	PROCES OPRACOWANIA PROGRAMU.....	5
II.	CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI.....	5
1.	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	9
2.	GOSPODARKA.....	20
3.	SFERA SPOŁECZNA.....	21
4.	ANALIZA SWOT.....	31
III.	POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	35
1.	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO	35
2.	WOJEWÓDZKI PROGRAM ROZWOJU REGIONALNEGO MAZOWSZA NA LATA 2001-2006.....	36
3.	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU NOWODWORSKIEGO.....	37
4.	STRATEGIA ROZWOJU GMINY.....	37
5.	STUDIUM UWARUNKOWAŃ I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	38
6.	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	38
7.	WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY.....	38
IV.	ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	39
1.	CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO PROGRAMEM REWITALIZACJI – ZASIĘG I UZASADNIENIE	39
2.	PODOKRESY PROGRAMOWANIA.....	41
3.	PODZIAŁ NA ZADANIA	41
4.	KRYTERIA WYBORU ZADAŃ DO REALIZACJI W RAMACH PILOTAŻU I KOLEJNOŚĆ REALIZACJI.....	41
5.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ	42
V.	PLAN ZADAŃ NA LATA 2005-2008.....	43
VI.	PLAN ZADAŃ NA LATA 2005-2008 WRAZ ZE ŹRÓDŁAMI FINANSOWANIA.....	52
1.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	52
2.	PLAN ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ MIASTO NA LATA 2005-2008.....	43
3.	PLAN ZADAŃ NA LATA 2007-2013.....	57
VII.	SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.....	57
1.	SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU.....	57
2.	KOMUNIKACJA SPOŁECZNA.....	58
VIII.	PODSUMOWANIE.....	59

I. WSTĘP

Rewitalizacja jest pojęciem stosunkowo nowym i jak dotąd nie funkcjonuje jedna definicja tego zjawiska. Warto jednak zauważyć, że pojęcie to opisuje wieloaspektowo proces przemian istniejących przestrzeni zurbanizowanych. Dotyczy zarówno mocno zdekapitalizowanych obszarów centrów miast, jak też zdegradowanych terenów pomilitarnych czy poprzemysłowych.

Rewitalizacja jest rozumiana jako kompleksowy proces przemian, który uwzględnia zarówno aspekty przestrzenno-urbanistyczne, w tym konieczność zachowania równowagi między rozwojem gospodarczym i społecznym a ochroną środowiska, ekonomiczne (w kontekście procesu marginalizacji terenów „wypadających” z obszarów innowacji, względnie z procesów rozwojowych i w ten sposób „pozostających poza nawiasem” wydarzeń (T. Markowski, Zarządzanie rozwojem miast, PWN, 1999)), jak też społeczne (przeciwdziałanie zjawisku marginalizacji i wykluczenia społecznego).

Realizacja programów rewitalizacji powinna - poprzez poprawę warunków lokalowych, modernizację i rozbudowę infrastruktury, nadawanie nowych funkcji obiektom poprzemysłowym czy powojskowym, organizowanie przedsięwzięć szkoleniowych, edukacyjnych, kulturalnych czy turystycznych - prowadzić do ożywienia gospodarczego miasta, powstawania nowych miejsc pracy, zmniejszania kręgu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, budowania wielostronnych więzi społecznych, aktywizacji społeczności lokalnych wokół wspólnego rozwiązywania problemów. Należy zauważyć, że działania inwestycyjne, modernizacyjne czy szkoleniowe nie są celem rewitalizacji, a jedynie drogą do ożywienia i przywrócenia procesów rozwojowych w zdekapitalizowanych czy zdegradowanych przestrzeniach miejskich.

Dostępność środków finansowych na realizację programów rewitalizacji jest szczególnie istotna dla średnich i małych miast, które dotychczas bardzo często przegrywały w konkurencji o inwestorów z większymi ośrodkami, tym samym tracąc szansę na pozyskanie kapitału służącego rozwojowi i mogącego wspomóc rozwiązywanie nasilonych problemów społecznych.

2. CEL PROGRAMU REWITALIZACJI

Zasadniczym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Nowy Dwór Mazowiecki jest ożywienie zdegradowanych przestrzeni miejskich, przemysłowych i powojсковych oraz aktywizacja mieszkańców i przedsiębiorców.

Dzięki realizacji tego celu miasto wykorzysta istniejący potencjał rozwojowy, a także zmniejszy się skala występujących w tej chwili problemów społecznych.

Cele szczegółowe wdrożenia Programu to przede wszystkim:

przywrócenie do użytkowania zdegradowanych terenów powojсковych i przemysłowych poprzez nadanie im nowych funkcji (m. in. turystycznych, kulturalnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych),
stworzenie warunków umożliwiających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości poprzez poprawę funkcjonowania infrastruktury technicznej oraz udostępnianie przygotowanych terenów i obiektów inwestycyjnych przeznaczonych dla MŚP,
pobudzenie aktywności lokalnych przedsiębiorców oraz stymulowanie procesów prowadzących do nawiązania ściślejszej współpracy wewnątrz tego środowiska,
zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego wśród mieszkańców miasta poprzez stworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy,
zmniejszenie nasilenia problemów społecznych dzięki dostępności pracy, możliwości skorzystania z profesjonalnej i kompleksowej pomocy psychologicznej i społecznej oraz poprawie warunków i standardów kształcenia i szkolenia,
polepszenie warunków bytowych mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez poprawę standardu zasobów mieszkaniowych,
rewaloryzacja obiektów o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym,
porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej oraz poprawa estetyki przestrzeni miejskiej,
zachowanie i rewaloryzacja istniejących terenów zielonych oraz poprawa stanu środowiska przyrodniczego w obszarze rewitalizowanym.

3. PROCES OPRACOWANIA PROGRAMU

Przygotowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji zostało poprzedzone badaniami i analizami dotyczącymi stanu obecnego obszaru objętego rewitalizacją, analizą dokumentów opisujących kierunki rozwoju miasta Nowy Dwór Mazowiecki oraz województwa mazowieckiego, celów i priorytetów Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006.

Przeprowadzono również konsultacje społeczne, których celem było zweryfikowanie proponowanych w Programie rozwiązań, a także uwzględnienie w nim zgłaszanych przez partnerów społecznych uwag i propozycji nowych przedsięwzięć.

Od strony formalnej proces opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji poprzedziło podjęcie w dniu 12 października 2004 r. przez Radę Miejską w Nowym Dworze Mazowieckim uchwały Nr XXV/248/2004 w sprawie przystąpienia do opracowania „Programu Rewitalizacji Dzielnicy Przemysłowej” oraz uchwały Nr XXV/247/2004 w sprawie opracowania "Programu rewitalizacji dzielnicy Modlin Twierdza". Ponadto utworzono Zespół Zadaniowy składający się z pracowników Urzędu Miejskiego zajmujących się zagadnieniami istotnymi z punktu widzenia opracowywania programu rewitalizacji. Jego rolą było przygotowanie założeń programu i opracowanie jego wstępnej wersji, która została poddana konsultacjom społecznym i po uwzględnieniu zgłoszonych uwag i wniosków przedłożona pod obrady poszczególnych komisji Rady Miejskiej, a następnie poddana głosowaniu w trakcie obrad Rady.

II. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI

Miasto Nowy Dwór Mazowiecki jest położone 35 km na północny-zachód od Warszawy u ujścia Narwi do Wisły. W pobliżu znajduje się trasa międzynarodowa E-77 z Chyżnego przez Warszawę do Gdańska. Przez samo Miasto przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 630 oraz 631, a także trasa kolejowa E-65 łącząca Trójmiasto poprzez Warszawę z południową granicą kraju. Nowy Dwór Mazowiecki jest stolicą powiatu nowodworskiego. Obecnie Miasto ma ok. 28 tys. mieszkańców.

Do początku lat 90-tych ubiegłego wieku rozwój miasta opierał się na zlokalizowanych na jego terenie kilku jednostkach wojskowych, w tym jednostce wojsk lotniczych

prowadzącej swoją działalność w oparciu o lotnisko Modlin (będące w granicach administracyjnych miasta) oraz dużych państwowych zakładach przemysłowych, m. in. POLLENA, HYDROBUDOWA, KABLOBETON, ZAKŁADY SKÓRZANE, które były głównymi pracodawcami.

Wraz z przemianami gospodarczymi lat 90-tych sytuacja gospodarcza i społeczna miasta uległa znaczącemu pogorszeniu. Władze wojskowe zdecydowały o likwidacji większości funkcjonujących na terenie miasta jednostek wojskowych, co stało się przyczyną likwidacji w krótkim czasie bardzo wielu miejsc pracy, zarówno dla żołnierzy zawodowych, jak i pracowników cywilnych wojska. Z procesem tym zbiegło się zjawisko restrukturyzacji państwowych zakładów przemysłowych prowadzących działalność na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego. Większość z nich została postawiona w stan upadłości i przekazana w zarząd syndykom. W niektórych przypadkach kwestie własnościowe dotąd nie zostały uregulowane. Efektem tego zjawiska było znaczące zmniejszenie liczby miejsc pracy dostępnych dla mieszkańców miasta oraz obniżenie dochodów gminy.

Wynikiem tych przemian jest postępujące zubożenie społeczności lokalnej, narastające problemy społeczne (przestępczość wśród nieletnich, przemoc w rodzinie, znaczący wzrost liczby rodzin potrzebujących wsparcia z opieki społecznej, odpływ młodych, lepiej wykształconych i bardziej zaradnych mieszkańców miasta do Warszawy czy innych miejscowości podwarszawskich dających lepsze perspektywy rozwojowe), a także stosunkowo małe środowisko osób decydujących się na samodzielne prowadzenie działalności gospodarczej.

Działania prowadzone od kilku lat przez samorząd lokalny we współpracy z instytucjami zlokalizowanymi na terenie miasta oraz właścicielami większości potencjalnych terenów inwestycyjnych doprowadziły do zasadniczej zmiany sytuacji rozwojowej miasta. Zapadła decyzja o zlokalizowaniu na terenie byłego lotniska wojskowego w Modlinie cywilnego portu lotniczego dla tanich przewoźników, lotów charterowych i cargo. Podmiotem zarządzającym lotniskiem będzie spółka, której udziałowcami są Przedsiębiorstwo Państwowe Porty Lotnicze oraz Agencja Mienia Wojskowego (właściciel terenu lotniska). Trwają prace zmierzające do uruchomienia lotniska jeszcze w 2005 r.

W chwili obecnej duża część majątku powojkowego została skomunalizowana (m. in. sieci wodociągowa, kanalizacyjna i elektryczna, część dróg oraz wszystkie nie wykupione przez lokatorów zasoby mieszkaniowe), lub sprzedana podmiotom prywatnym. Przejęcie majątku umożliwi miastu prowadzenie koniecznych prac modernizacyjnych bardzo zdegradowanej infrastruktury technicznej, a prywatni właściciele już prowadzą prace

zabezpieczające i inwestycyjne w kupionych przez siebie obiektach. Skala koniecznych inwestycji w infrastrukturę komunalną jest bardzo duża, ponieważ teren całej dzielnicy Modlin Twierdza, zamieszkiwanej przez ok. 5 tys. osób, do lat 90-tych był zamkniętym osiedlem wojskowym. Mimo likwidacji jednostek wojskowych, opuszczony przez nie majątek, przez ostatnich kilkanaście lat nadal był własnością podmiotów wojskowych (Stołeczny Zarząd Infrastruktury Ministerstwa Obrony Narodowej, Agencja Mienia Wojskowego, Wojskowa Agencja Mieszkaniowa, Wojskowa Administracja Koszar), które nie prowadziły żadnych znaczących prac remontowych czy modernizacyjnych. Infrastruktura komunalna przejęta na przełomie 2004 i 2005 r. przez Miasto wymaga natychmiastowej modernizacji, ponieważ jej stan zagraża bezpieczeństwu mieszkańców i środowiska. Prowadzone są rozmowy dotyczące komunalizacji pozostałego majątku wojskowego. Na problemy techniczne nakłada się duże nasilenie problemów społecznych związanych z wysoką stopą bezrobocia, przestępczością wśród nieletnich oraz brakiem poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców dzielnicy.

Również w obszarze terenów poprzemysłowych zaszły przemiany, które pozwalają sądzić, że ich potencjał rozwojowy może być lepiej wykorzystany. Niektóre dawne państwowe zakłady przemysłowe zostały wykupione przez prywatnych przedsiębiorców i w wyniku poprawiającej się koniunktury gospodarczej zaczynają prowadzić swoją działalność na coraz większą skalę. Władze samorządowe starają się wspierać jak najszybsze regulowanie kwestii własnościowych pozostałych terenów, co umożliwi zaoferowanie ich kolejnym firmom chcącym prowadzić swoją działalność na terenie Miasta. Ponadto w granicach dzielnicy przemysłowej znajduje się obszar ok. 50 ha wolnych terenów, które są przeznaczone pod działalność produkcyjną i usługową. Istnieje jednak konieczność przeprowadzenia modernizacji i rozbudowy infrastruktury komunalnej (szczególnie systemu drogowego oraz infrastruktury teleinformatycznej) w celu dostosowania jej do wymogów już funkcjonujących w tym obszarze przedsiębiorstw, a także stworzenia możliwości lokalizacyjnych dla nowych firm. Powstawanie nowych miejsc pracy jest kwestią zasadniczą, szczególnie ze względu na bardzo wysoki poziom bezrobocia w powiecie nowodworskim (na koniec grudnia 2004 r. stopa bezrobocia wynosiła 21,3 %, przy stopie bezrobocia na Mazowszu na poziomie 15,0 %).

Przestrzeń ścisłej zabudowy miejskiej Nowego Dworu Mazowieckiego, w tym osiedla mieszkaniowe również podlegają w ostatnich latach procesom zmian. Centrum miasta, pełniące rolę podstawowej przestrzeni publicznej ze zlokalizowanymi tu instytucjami i sferą usługową oraz handlową przeżywało w ostatnich kilkunastu latach ogromny kryzys. Znikały

kolejne punkty usługowe i handlowe, obniżała się jakość świadczonych usług i sprzedawanych towarów. Wiązało się to z postępującym ubożeniem społeczeństwa, które nie posiadało wystarczającej siły nabywczej, aby handel i usługi mogły się rozwijać. Również baza materialna przedsiębiorców z branży handlowej i usługowej, a także instytucji publicznych ulegała bardzo szybkiej degradacji, ponieważ nie dysponowano wystarczającymi środkami na prowadzenie niezbędnych remontów i modernizacji. Zasoby mieszkaniowe, zarówno komunalne jak i spółdzielcze także były w coraz gorszym stanie technicznym. Z powodu nasilającego się zjawiska bezrobocia i związanego z tym ubożenia mieszkańców zmniejszały się realne wpływy z czynszów, a także dochody własne gminy. Powodowało to brak środków na prowadzenie inwestycji zarówno w zasobach mieszkaniowych, jak i w infrastrukturze komunalnej.

Od mniej więcej dwóch lat można zauważyć powolną zmianę tej sytuacji. Stopa bezrobocia co prawda nie uległa odczuwalnemu zmniejszeniu, pojawiły się jednak pewne symptomy poprawy. Kilka instytucji publicznych zlokalizowanych w centrum miasta uzyskało środki na modernizację swoich siedzib. Są to m. in. Urząd Skarbowy, Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego, który zaadaptował na swoją siedzibę budynek byłego gminnego przedszkola, Przedszkole Publiczne nr 3, które przeniósło swoją działalność do obiektu zlikwidowanego przedszkola prowadzonego przez podmiot wojskowy, Komenda Powiatowa Policji, która zaadoptowała duży budynek powojenny, a jej dawną siedzibę w ścisłym centrum Miasta obecnie gmina adaptuje na cele mieszkaniowe oraz Prokuratura Rejonowa, która przeniosła się z siedziby Sądu Rejonowego do wyremontowanego przez siebie zabytkowego obiektu powojennego w pobliżu nowej siedziby policji. Inwestycje te znacząco wpłynęły na poprawę warunków funkcjonowania instytucji publicznych, a także na wizerunek przestrzeni miejskich. Zmiany na korzyść są również widoczne w sferze budownictwa mieszkaniowego. Po długiej przerwie powstały nowe budynki mieszkalne wielorodzinne, których inwestorami było TBS oraz inwestorzy prywatni. Zarówno Spółdzielnia Mieszkaniowa „Dążność”, która jest właścicielem większości zasobów mieszkaniowych w Mieście, jak i wspólnoty mieszkaniowe prowadzą coraz więcej inwestycji termomodernizacyjnych. Nowe fasady budynków oraz uporządkowane tereny wokół bloków również poprawiają wizerunek miasta jako przestrzeni publicznej. Gminne zasoby mieszkaniowe są w większości budynkami drewnianymi o bardzo niskim standardzie. Wiele z nich kwalifikuje się do rozbiórki, jednak brak jest wolnych lokali komunalnych, a lista oczekujących na mieszkanie komunalne rodzin sięga kilkuset. Jest to jeden z ważniejszych i trudniejszych problemów Nowego Dworu Mazowieckiego. Stare drewniane budynki

są w większości zlokalizowane w ścisłym centrum Miasta. Ich sukcesywne wyburzanie pozwoliłoby na wprowadzanie w tę przestrzeń nowej zabudowy usługowo-mieszkaniowej. Proces taki jest przez gminę prowadzony, jednak ze względu na brak środków finansowych na realizowanie inwestycji w budownictwie komunalnym nie ma zbyt dużych możliwości jego przyspieszenia.

Innym aspektem powodującym niespójność przestrzenną obszaru miejskiego jest fakt występowania dużych niezabudowanych terenów między centrum Miasta, dzielnicą Nowodworzanka (z zabudową jednorodzinną, szpitalem powiatowym i sferą usług), a dzielnicą Osiedle Młodych będącą typowym „blokowiskiem”. Aby wprowadzić większy ład przestrzenny w tej strefie Miasta należy zrealizować inwestycje uzbrojenia komunalnego tych przestrzeni, co przyspieszy ich zagospodarowanie.

Jak widać Nowy Dwór Mazowiecki jest miastem, w którym skumulowało się wiele problemów. Ma też jednak niezaprzeczalne atuty rozwojowe, takie jak bliskie położenie od Warszawy przy głównych szlakach komunikacyjnych, atrakcyjne walory przyrodnicze (ujście Narwi do Wisły) i historyczne (kompleks zabytkowej zabudowy militarnej - twierdza Modlin), a także rezerwy terenów inwestycyjnych. Przewycięzenie trudności przy jednoczesnym wykorzystaniu istniejących szans rozwojowych i współpraca partnerów instytucjonalnych ze społecznością lokalną jest chyba najskuteczniejszą drogą prowadząca do rozwoju, a realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji powinna znacząco przyczynić się do przyspieszenia tego procesu.

W dalszej części przedstawiono wybrane informacje opisowe i dane statystyczne dotyczące Nowego Dworu Mazowieckiego.

4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Miasto Nowy Dwór Mazowiecki posiada aktualne plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Mazowiecki obszaru położonego pomiędzy ul. Generała Thommée a Twierdzą Modlin – zatwierdzony Uchwałą Nr XXXVI/424/98 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 20.05.1998 r. (opublikowaną w Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego Nr 40 poz. 132 z dnia 29.07.1998 r.),

- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Mazowiecki obejmujący obszar Modlina położony w pasie fortyfikacji zewnętrznych Modlina Twierdzy – zatwierdzony Uchwałą Nr XIV/193/2000 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 24.02.2000 r. (opublikowany w Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego Nr 43 poz. 403 z dnia 12.04.2000 r.),
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Mazowiecki obszaru Modlin Górka – zatwierdzony Uchwałą Nr XXV/341/2001 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 08.02.2001 r. (opublikowaną w Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego Nr 74 poz. 757 z dnia 21.04.2001r.),
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Mazowiecki obszaru Kępy Nowodworskiej – zatwierdzony Uchwałą Nr XVIII/198/04 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 07.04.2004 r. (opublikowaną w Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego Nr 167 poz. 4289 z dnia 08.07.2004 r.),
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Mazowiecki (pozostały obszar nie objęty innymi planami zagospodarowania przestrzennego) – zatwierdzony Uchwałą Nr XIV/154/2003 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 29.12.2003 r. (opublikowaną w Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego Nr 45 poz. 1263 z dnia 03.03.2004r.).

W obszarze, dla którego został uchwalony ostatni z wymienionych planów znajdują się wszystkie tereny objęte Lokalnym Programem Rewitalizacji.

Znajdują się tam **obszary i obiekty chronione na podstawie Ustawy o ochronie przyrody:**

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa warszawskiego (Dz. Urz. Woj. Warsz. Nr 43 z późniejszymi zmianami, a ostatnio Rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 57 z dnia 3 lipca 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 188, poz. 306).

Na terenie miasta Nowy Dwór Mazowiecki obszar chronionego krajobrazu obejmuje:

- tereny międzywała Wisły od południowej granicy miasta do ujścia Narwi,
- tereny tarasu zalewowego Narwi na prawym i na lewym brzegu,
- tereny wokół twierdzy w Modlinie pomiędzy zewnętrznym pasem fortyfikacji a drogą Zakroczym – Nowy Dwór Maz.

W granicach **Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** – poza terenami, na których obowiązują ogólne ustalenia ochronne – wyróżniona **jest strefa szczególnej ochrony ekologicznej**. Dotyczy to: **doliny Narwi do rejonu wschodniej granicy miasta, doliny Wisły od południowych granic miasta do Mostu por. Pancera (tzw. dawnego) oraz od Mostu Obrońców Modlina 1939 r. (tzw. nowego) w dół rzeki**.

W dolinie Wisły znajduje się **rezerwat przyrody „Kępy Kazuńskie”**. Ma on łączną powierzchnię 544,28 ha, z czego 111,74 ha znajduje się w granicach Nowego Dworu, a pozostała część należy do gminy Czosnów i Jabłonna.

Od zachodu w dolinie Wisły przylega do granic miasta **rezerwat przyrody „Wikliny Wiślane”**.

Oba wymienione rezerваты zostały ustanowione Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. U. Nr 166 poz. 1224 z 31 grudnia 1998 r.).

Na teren miasta Nowego Dworu Mazowieckiego **sięga otulina Kampinoskiego Parku Narodowego**. Według Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 września 1997 r. w sprawie Kampinoskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 132 poz. 876 z dnia 28 października 1997 r.) granica otuliny biegnie od Wyszogrodu „północno-wschodnią granicą rzeki Wisły” aż do m. st. Warszawy. Dnia 15 października 1997 r. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa wydał zarządzenie Nr 130 w sprawie zatwierdzenia planu ochrony Kampinoskiego Parku Narodowego. W wytycznych wynikających z Planu Ochrony do zagospodarowania przestrzennego miast i gmin nie sformułowano specjalnych wytycznych dla miasta Nowy Dwór Mazowiecki.

Na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego znajdują się następujące **pomniki przyrody**:

Nr rejestru	• Określenie położenia • Podstawa prawna	Rodzaj obiektu	Obwód/wysokość
1	2	3	4
230	• Przy moście na Narwi • Dz. Urz. R.N. m. st. Warszawy Nr 21 poz. 505 z 27.12.1973 r., <i>poza ustaleniami planu</i>	Topola czarna	500 cm / 16 m
344	Ulica Paderewskiego 5, obok zabudowań	2 dęby szypułkowe	310 cm / 25 m

	mieszkalnych Dz. Urz. R.N. m. st. Warszawy Nr 19 poz. 105 z 15.09.1976 r.,		240 cm / 18 m
416	• Ulica Łączna 24 • Dz. Urz. R.N. m. st. Warszawy Nr 22 poz. 125z 20.12.1976 r.	Dąb szypułkowy zwany „Michałem”	400 cm / 20 m
1079	Przy drodze Gałachy – Twierdza, obok ogrodzenia starego cmentarza Dz. Urz. Woj. Stoł. Warszawskiego Nr 1 poz. 18 z 02.02.1987 r.	Topola biała	520 cm / 30 m
1100	Na pastwisku Z. Szlagowskiego przy drodze biegnącej wzdłuż wału wiślanego Dz. Urz. Woj. Stoł. Warszawskiego Nr 23 poz. 252 z 21.10.1998 r.	Dąb szypułkowy	375 cm / 22 m

W Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia **rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie** (Dz. U. Nr 92 poz. 1029) jako chronione wskazano między innymi:

starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne (Nymphaeion i Potamogetonion) – poz. 21,

zalewane muliste brzegi rzek (Bidentetalia tripartiti) – poz. 25,

łąg topolowo-wierzbowy (Salici-Populetum) – poz. 84.

Te trzy wyżej wymienione siedliska występują na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego na terasie zalewowej i w międzywałach Wisły.

Ochronie podlegają także:

1) ponadlokalne korytarze ekologiczne:

Dolina Wisły i dolina Narwi jako korytarze ekologiczne o randze krajowej, których szczególną wartością jest awifauna oraz unikatowe walory ornitologiczne.

W koncepcji krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska nowodworskie odcinki doliny Wisły i Narwi stanowią – wraz z Kampinoskim Parkiem Narodowym – węzłowy obszar o znaczeniu międzynarodowym oznaczonym symbolem 20M,

2) lokalne korytarze ekologiczne, na które składają się:

ciąg terenów od tarasu zalewowego Wisły na południu w rejonie Wólki Górskiej (starorzecze ciągnące się od wału przeciwpowodziowego do drogi Jabłonna – Nowy Dwór Mazowiecki) poprzez lasy: Boża Wola i Księża Góra do doliny Narwi,

połączenie doliny Wisły i Narwi z terenami otwartymi lotniska (poprzez obszar chronionego krajobrazu obrzeża twierdzy Modlin).

Obiekty i obszary objęte ścisłą ochroną konserwatorską wpisane do rejestru zabytków:

Fort „Narew”. 1830 r., nr rejestru 988,

Twierdza Modlin, twierdza, murowana, początek XIX wieku, rozbudowana 1833-40, 1908, 1910, nr rejestru: 1062/60,

Spichrz, budynek murowany, I poł. XIX wieku, arch. J. Gay, wraz z terenem przyległym, nr rejestru: 1063/66,

Zespół urbanistyczny XVII/XIX w., nr rejestru: 1067/740,

ul. Warszawska 1 – kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła, murowany, 1792, rozbudowany po 1980; nr rejestru 1068,

dawna austeria, ul. Kościuszki 2, nr rejestru 1541,

budynek przy ul. Kościuszki 5, nr rejestru 1515,

budynek przy ul. Mickiewicza 4, nr rejestru 1354,

willa przy ul. Paderewskiego 9, nr rejestru 1278,

cmentarz, nr rejestru 1325,

cmentarz garnizonowy twierdzy Modlin, nr rejestru 1326.

Granice obszaru strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej wyznaczono na rysunku planu zagospodarowania przestrzennego.

Obiekty i obszary objęte pośrednią ochroną konserwatorską, stanowiące lokalne wartości kulturowe:

ul. Daszyńskiego 18 – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku,

ul. Kościuszki 1 – budynek mieszkalny murowany, I poł. XIX wieku, przebudowany 1892 (d. Austerii),
ul. Kościuszki 5 – budynek mieszkalny murowany, początek XX wieku,
ul. Łukaszewskiego 3 – budynek mieszkalny drewniany, XIX/XX wiek,
ul. Wybickiego 4 – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku,
ul. Wybickiego 10 – budynek mieszkalny drewniany (otynkowany), początek XX wieku,
ul. Mieszka I – budynek mieszkalny murowany, początek XX wieku (PKP – 13),
ul. Mieszka I – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku (PKP – 15),
Zespół budynków murowanych PKP:

Budynek stacji,

Budynek gospodarczy,

Wieża ciśnień,

ul. Mieszka I 24 – budynek mieszkalny drewniany, I ćw. XX wieku,
ul. Mieszka I 50 – budynek mieszkalny drewniany, lata 20-te XX wieku,
ul. Okrzei 1 – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku,
ul. Paderewskiego 9 – willa drewniana, koniec XIX wieku,
ul. Paderewskiego 17 – budynek mieszkalny drewniany w typie dworku, II poł. XIX wieku,
ul. Sukienna (d. Stalla) 20 – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku,
ul. Sukienna 28 – budynek mieszkalny drewniany otynk., początek XX wieku,
ul. Sukienna 48 – budynek mieszkalny drewniany – początek XX wieku,
ul. Warszawska 1 – plebania murowana, I ćw. XX wieku,
ul. Warszawska 4 (Łukaszewskiego) – budynek mieszkalny murowany, I ćw. XX wieku (d. przedszkole),
ul. Warszawska 18 – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku,
ul. Kopernika 21 – budynek mieszkalny,
ul. Kościuszki 13 – budynek mieszkalny,
ul. Lotników 20 – budynek mieszkalny,
ul. Wybickiego 18 – budynek mieszkalny,

ul. Mazowiecka 21 – budynek mieszkalny,
ul. Sukienna 26, 60 – budynek mieszkalny,
kościół św. Michała,
cmentarz garnizonowy,
cmentarz parafialny,
cmentarz żydowski,
cmentarz ewangelicki,
zespół budynków koszarowych przy ul. Paderewskiego 3a i 3b.

Granice obszaru strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej wyznaczono na rysunku planu zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze *stanowiska archeologicznego* o numerze ewid. 52-63/18 obejmującego teren średniowiecznego grodu oraz na obszarze konserwatorskiej strefy obserwacji archeologicznych (w granicach strefy ochrony układu urbanistycznego miasta XVIII-wiecznego), obejmującej nawarstwienia kulturowe związane z powstaniem i rozwojem miasta – wyznaczonych na rysunku planu, przy podejmowaniu wszelkich działań inwestycyjnych związanych z robotami ziemnymi obowiązuje uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (wzizt). planowane i uzgodnione inwestycje (na etapie robót ziemnych) muszą być prowadzone przy stałym udziale archeologa. Szczegółowy zakres prac archeologicznych ustala WKZ na etapie uzgadniania projektu decyzji wzizt.

W odniesieniu do ochrony *systemu fortyfikacji Twierdzy Modlin* jako „parku kulturowego” przyjmuje się podział terenu Twierdzy na 4 strefy ochrony konserwatorskiej w zależności od stopnia zachowania historycznych struktur twierdzy:

I STREFA – obejmuje czytelnie zachowane, historyczne struktury przestrzenne twierdzy obejmujące ciągi i zespoły budowli ziemnych, murowanych i drewnianych, z ewentualną zielenią forteczną, drogami fortecznymi, urządzeniami infrastruktury technicznej itp.

Strefa I obejmuje obwód zewnętrzny, obwód wewnętrzny, zespół koszarowy budynków oficerskich między obwodami.

W obwodzie zewnętrznym jest zachowany: pełen narys umocnień ziemnych, z podziałem na 6 frontów (Parysowski, Księcia Warszawskiego, Borodino, Św. Jerzego, Połtawski

i Ostrołęcki). W obwodzie wału twierdzy wyróżniają się 3 zespoły bastionowe tworzące korony: Utracką, Środkową, Modlińską. Na przedpolu wału głównego zachowały się raweliny i lunety, również mur Carnota (1832-41) oraz większość obiektów architektonicznych, wśród których wyróżniają się: bramy: Saperska (1837-39), Korony Utrackiej (1836-37), Zakroczymska (1833-41), Ledóchowskiego (1832-41), Północna (1832-41), Szulca (1832-41) i Ostrołęcka (1836), Działobitnia Napoleńska (1811-12), grzybkowe reduty (1834-37) i (1833-37) oraz półokrągłe działobitnie (1834-37).

W obwodzie wewnętrznym zachowany jest pełen narys umocnień ziemnych złożony z 5 bastionów i rawelinu. Wśród zachowanych w większości obiektów architektonicznych wyróżniają się: bramy – Poniatowskiego (1811-12), Północy (1811-12), Dąbrowskiego (1837) oraz Działobitnia Dehna (1839) oraz unikatowy budynek koszar obronnych (1864-70) o długości 2300 m, dostosowany ukształtowaniem do ziemnego obwodu obronnego (zachowana wieża ciśnień i inne obiekty na dziedzińcu koszar).

Przed rawelinem obwodu wewnętrznego zachowany zespół oficerskich budynków koszarowych z przełomu XIX i XX wieku.

II STREFA – obejmuje obszary, na których historyczne struktury (obejmujące również drogi forteczne, urządzenia infrastruktury technicznej itp.) zachowały się częściowo lub szczątkowo w układach rozproszonych, bez pierwotnych powiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak też obszary i otwarte wnętrza przylegające do zewnętrznego obwodu twierdzy.

III STREFA – obejmuje obszary, na których historyczne struktury twierdzy nie zachowały się w całości.

IV STREFA – obejmuje obszary byłej esplanady.

WYBRANE DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

DROGI

Długość dróg gminnych wynosi ok. 32 km, z czego dróg utwardzonych jest ok. 28 km, a dróg gruntowych ok. 4 km. Przez miasto przebiegają również drogi powiatowe o łącznej długości ok. 3 km oraz drogi wojewódzkie nr 630 i 631.

ZAOPATRZENIE W WODĘ

Miasto jest zaopatrywane w wodę z 5 studni głębinowych: 3 studnie w SUW „Warszawska” i 2 studnie ASUW Modlin. Ogólna długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej wynosi 43,5 km, do sieci wodociągowej podłączonych jest 1646 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, ok. 24.400 osób korzysta z sieci wodociągowej.

ODPROWADZANIE I UTYLIZACJA ŚCIEKÓW

Miejska oczyszczalnia ścieków „Południe” została uruchomiona w 1994 r. Jest oczyszczalnią typu mechaniczno-biologicznego o maksymalnej dobowej przepustowości 7.000 m³/d. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 49,5 km, ok. 940 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej, ok. 20.800 osób ma możliwość korzystania z sieci kanalizacyjnej.

SIEĆ GAZOWA I ELEKTROENERGETYCZNA

Długość sieci gazowej ogółem wynosi 31,8 km, z czego sieć przesyłowa to 6,6 km, a sieć rozdzielcza – 25,2 km. Ok. 2.400 budynków jest podłączonych do sieci gazowej, a ponad 3.400 gospodarstw domowych jest odbiorcami gazu. Ponad 7.800 gospodarstw domowych jest odbiorcami energii elektrycznej o niskim napięciu.

CIEPŁOWNICTWO

Źródłem ciepła dla Miasta jest ciepłownia centralna przy ul. Przemysłowej. Jej moc wynosi ok. 64 MW. Długość sieci ciepłowniczej wynosi 23,2 km. Stan techniczny sieci jest dobry. Dostęp do sieci ciepłowniczej ma ok. 70 % mieszkańców Miasta.

ODPADY STAŁE

Gmina Nowy Dwór Mazowiecki korzysta z międzygminnego wysypiska odpadów w sąsiedniej gminie Zakroczym. Na terenie Miasta usługi związane z odbiorem odpadów stałych świadczy Miejski Zakład Oczyszczania (gminna jednostka organizacyjna) oraz prywatne firmy. Większość odpadów komunalnych jest poddawana segregacji.

Odpady z terenu gminy - 2002r.

Rodzaje najczęściej wytwarzanych odpadów na terenie gminy w 2002 r.

- niesegregowane odpady komunalne – 1000 Mg (ton)
- opakowania szklane – 12 Mg (ton)
- opakowania papierowe – 100 Mg (ton)
- wióry, trociny – 7 Mg (ton)
- plastik – 150 Mg (ton)

Odpady z terenu gminy - 2003r.

Rodzaje najczęściej wytwarzanych odpadów na terenie gminy w 2003 r.

- ogółem – 9379 Mg (ton)
- inne niż niebezpieczne – 9376,78 Mg (ton)
- niebezpieczne (w tym: akumulatory i baterie) – 2,22 Mg (ton)

Ilość odpadów przekazanych do odzysku – 106,50 Mg (ton)

- makulatura – 57,00 Mg (ton)
- plastik – 43,50 Mg (ton)
- szkło – 6,00 Mg (ton)

Ilość odpadów przekazana do unieszkodliwienia poprzez składowanie na składowisku – 9270,28 Mg (ton)

Ilość odpadów przekazanych do unieszkodliwienia – 2,22 Mg (ton)

Odpady z terenu gminy - 2004r.

Rodzaje najczęściej wytwarzanych odpadów na terenie gminy w 2004 r.

- ogółem – 8530,13 Mg (ton)
- inne niż niebezpieczne – 8530,13 Mg (ton)
- niebezpieczne (w tym: akumulatory i baterie) – 0,00 Mg (ton)

Ilość odpadów przekazanych do odzysku – 141,40 Mg (ton)

- makulatura – 72,40 Mg (ton)

- plastik – 44,20 Mg (ton)

- szkło – 24,80 Mg (ton)

Ilość odpadów przekazana do unieszkodliwienia poprzez składowanie na składowisku – 8388,73 Mg (ton)

MIESZKALNICTWO

W 2003 r. w Mieście było prawie 9.500 mieszkań, z czego trochę ponad 700 były to zasoby komunalne. Pozostałe mieszkania to w większości zasoby Spółdzielni Mieszkaniowej (ok. 3.000) oraz prywatnych właścicieli.

Zbiorcze zestawienie danych za lata 2000-2003.

L.p. .	NAZWA	2000 r..	2001 r.	2002 r.	2003 r.
1	Wodociągi-dł. czynnej sieci rozdzielczej (km)	33,0	40,8	40,9	43,5
2	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej (osoby)	21.062	22.295	24.441	b.d.
3	% mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej	76%	80%	88%	b.d.
4	Kanalizacja – dł. czynnej sieci kanalizacyjnej	22,8	36,6	37,6	49,5
5	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (osoby)	b.d	b.d.	20.875	b.d.
6	% mieszkańców mających dostęp do sieci kanalizacyjnej	b.d	b.d.	75 %	b.d.
7	Liczba mieszkań ogółem (szt.)	8.620	8.700	9.128	9.456
8	Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność gminy (szt.)	764	761	779	721

5. GOSPODARKA

Na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki prowadzi obecnie działalność ok. 2.700 podmiotów gospodarczych, z czego działa 167 zakładów produkcyjnych, ok. 1.450 punktów handlowych, 45 zakładów gastronomicznych, 558 firm usługowych, 244 firmy transportowe oraz ponad 200 pozostałych.

W poniższej tabeli ujęto w układzie dynamicznym zmiany zachodzące w ostatnich latach w odniesieniu do podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON oraz dynamikę zmian zachodzących wśród osób pracujących i bezrobotnych.

Zbiornicze zestawienie danych za lata 2000-2003.

L.p.	NAZWA	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.
1	Jednostki gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON (szt.), w tym:	2.521	2.689	2.873	2.970
2	Jednostki publiczne (szt.)	85	123	166	175
3	Jednostki prywatne (szt.), w tym:	2.436	2.566	2.707	2.795
4	- osoby fizyczne	2.113	2.224	2.356	2.431
5	- spółki prawa handlowego	69	73	83	85
6	- spółki z udziałem kapitału zagranicznego	13	14	14	16
7	- spółdzielnie	12	12	12	12
8	- fundacje	6	5	5	5
9	- stowarzyszenia i organizacje społeczne	11	13	15	19
10	Pracujący ogółem (osoba), w tym:	5.546	5.671	5.273	5.000
11	- kobiety	2.995	2.996	2.756	2.688
12	Pracujący w sektorze publicznym, w tym:	2.993	2.857	2.709	2.804
13	- kobiety	1.890	1.803	1.736	1.772
14	Pracujący w sektorze	2.553	2.814	2.564	2.196

	prywatnym, w tym:				
15	- kobiety	1.105	1.193	1.020	916
16	Bezrobotni zarejestrowani ogółem, w tym:	1.900	1.991	2.692	2.024
17	- kobiety	1.097	1.114	1.319	1.064

Bardziej szczegółowa analiza zjawiska bezrobocia na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki jest przedstawiona w punkcie 3. SFERA SPOŁECZNA.

6. SFERA SPOŁECZNA

DEMOGRAFIA

Liczba ludności Nowego Dworu Mazowieckiego

Rok	liczba ludności
1998	27.716
1999	27.674
2000	27.590
2001	27.722*
2002	27.684
2003	27.594
2004	27.544

*Wzrost liczby mieszkańców w roku 2001 związany jest z przyłączeniem do granic administracyjnych miasta wsi Okunin.

Liczba mieszkańców wg ekonomicznych grup wieku

rok	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
1998	6.034	18.967	2.715
1999	5.730	19.119	2.825

2000	5.432	19.234	2.924
2001	6.209	18.500	3.014
2002	5.960	18.629	3.095
2003	5.724	18.711	3.159
2004	5.566	18.789	3.199

Procentowy udział mieszkańców w wieku produkcyjnym

rok	ogólna liczba mieszkańców	w wieku produkcyjnym	% mieszkańców w wieku produkcyjnym
1998	27.716	18.967	68,43
1999	27.674	19.119	69,08
2000	27.590	19.234	69,71
2001	27.722	18.500	66,73
2002	27.684	18.629	67,29
2003	27.594	18.711	67,81
2004	27.544	18.789	68,14

Tendencje przedstawione powyżej odzwierciedla tzw. wskaźnik obciążenia ekonomicznego (liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym).

Wskaźnik obciążenia ekonomicznego

Ludność w wieku	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Produkcyjnym	18.967	19.119	19.234	18.500	18.629	18.711	18.789
Nieprodukcyjnym	8.749	8.555	8.356	9.222	9.055	8.883	8.755

Razem	27.716	27.674	27.590	27.722	27.684	27.594	27.544
Wskaźnik obciążenia ekonomicznego	46,12	44,75	43,44	49,85	48,61	47,47	46,60

Wskaźnik obciążenia ekonomicznego spada aż do roku 2000, w roku 2001 rośnie aż o 6,41 punktu procentowego w porównaniu do roku poprzedniego. Jednak w 2002 roku zaczyna się zmniejszać i ta korzystna tendencja utrzymuje się w następnych latach.

Przyrost naturalny

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
1998	272	234	38
1999	277	218	59
2000	291	208	83
2001	255	205	50
2002	294	240	54
2003	265	238	27
2004	240	218	22

WYKSZTAŁCENIE

Wykształcenie - na podstawie Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2002 r.

Ludność według wykształcenia*

wyższe	policealne	średnie	zasadnicze zawodowe	podstawowe
2.664	944	8.301	4.699	5.756

*Powyższe dane dotyczą mieszkańców w wieku 13 lat i więcej.

Wykształcenie dorosłych mieszkańców*

Wykształcenie		wyższe	policealne	średnie	zasadnicze zawodowe	podstawowe	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	nieustalone
Ogółem	20259	2.664	944	7.974	4.510	3.438	227	502

*Powyższa tabela przedstawia poziom wykształcenia mieszkańców powyżej 19-ego roku życia.

Wykształcenie mieszkańców wg grup wiekowych

	ogółem	wyższe	policealne	średnie	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	nieustalone
ogółem	23.433	2.664	944	8.301	4.699	5.756	540	529
19 i mniej	3.174	brak	brak	327	189	2.318	313	27
20-29	4.756	797	190	2.219	946	453	14	137
30-39	3.479	659	183	1.395	864	258	12	108
40-49	4.738	597	312	1.944	1.284	476	13	112
50-59	3.546	371	175	1.306	938	685	13	58
60-64	1.078	96	46	353	190	357	11	25
65 i więcej	2.662	144	38	757	288	1.209	164	62
kobiety	11.107	1.338	218	3.736	2.826	2.503	228	259
mężczyźni	12.326	1.326	726	4.566	1.873	3.253	312	270

BEZROBOCIE

Stopa bezrobocia w powiecie nowodworskim*

2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
18,3 %	19,7 %	20,9 %	20,1 %	21,3 %

* dane na koniec grudnia każdego roku.

Poniższe dane dotyczą zjawiska bezrobocia na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki

Bezrobotni wg wykształcenia

	1998			1999			2000			2001			2002			2003		
Wykształcenie	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K
Wyższe	9	2	7	24	6	18	41	15	26	73	28	45	103	27	76	83	25	58
Policealne i średnie zawodowe	235	46	189	365	91	274	412	114	298	488	147	341	501	181	320	456	179	277
Średnie ogólnokształcące	78	9	69	118	19	99	138	29	109	135	24	111	150	33	117	131	28	103
Zasadnicze zawodowe	323	135	188	574	287	287	674	356	318	706	402	304	716	423	293	699	409	290
Podstawowe i niepełne/ gimnazjalne i poniżej	365	141	224	527	220	307	635	289	346	589	276	313	629	294	335	631	306	325

Bezrobotni wg wieku

rok	1998			1999			2000			2001			2002			2003		
wiek	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K
18-24	270	86	184	459	187	272	512	223	289	559	231	328	580	254	326	480	221	259
25-34	227	48	179	391	114	277	488	192	296	459	189	270	498	206	292	506	237	269
35-44	274	86	188	382	147	235	438	165	273	445	196	249	439	199	240	389	148	241
45-54	204	82	122	337	139	198	420	190	230	474	222	252	510	248	262	542	282	260
55-59	25	21	4	30	27	3	30	21	9	45	30	15	62	41	21	72	48	24
60-64	10	10	0	9	9	0	12	12	0	9	9	0	10	10	0	11	11	0

Bezrobotni wg stażu pracy

Rok	1998			1999			2000			2001			2002			2003		
Staż pracy	ogółem	M.	K	ogółem	M.	K	ogółem	M.	K	ogółem	M.	K	ogółem	M.	K	ogółem	M.	K
do 1 roku	234	72	162	346	116	230	304	117	187	264	110	154	310	125	185	254	114	140
1-5 lat	173	51	122	274	105	169	289	111	178	310	136	174	355	153	202	333	150	183
5-10 lat	128	43	85	225	86	139	255	108	147	271	113	158	286	122	164	314	148	166
10-20 lat	178	65	113	270	95	175	401	159	242	396	174	222	386	183	203	363	163	200
20-30 lat	105	45	60	174	88	86	239	129	110	281	153	128	274	150	124	266	153	113
30 lat i więcej	7	6	1	12	11	1	21	20	1	29	24	5	45	40	5	59	56	3
bez stażu	185	51	134	307	122	185	391	159	232	440	167	273	443	185	258	411	163	248

OPIEKA SPOŁECZNA

Dane dotyczą pomocy udzielonej mieszkańcom miasta w ramach działania Ośrodka Pomocy Społecznej (zarówno ze środków budżetu państwa, jak i środków własnych gminy) w roku 2004.

W ramach **zadań zleconych** OPS wypłacił zasiłki dla 268 rodzin:

zasiłki stałe - 35 osób otrzymało 129 świadczeń na kwotę 53.922 zł,

zasiłki rodzinne - 8 rodzin, 59 zasiłków na kwotę 2.661 zł,

zasiłki pielęgnacyjne - 20 osób, 74 zasiłki na kwotę 10.583 zł,

zasiłek okresowy gwarantowany - 4 osoby, 13 świadczeń na kwotę 5.740 zł,

zasiłki z tytułu ochrony macierzyństwa (189) otrzymało 48 rodzin na kwotę 45.180 zł,

Wypłata tych świadczeń skończyła się w miesiącu kwietniu. Od maja są one realizowane w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych.

zasiłki stałe wyrównawcze (od maja stałe) 1.473 św. otrzymały 163 osoby na kwotę 418.164 zł.

składki na ubezpieczenie zdrowotne - 142 osoby, liczba składek 1.192 na kwotę 32. 602 zł,

składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe - 38 osób, 142 składki na kwotę 19.302 zł,

22 osoby z zaburzeniami psychicznymi objęte były specjalistycznymi usługami opiekuńczymi przez dwie pielęgniarki i psychologa – 71.493 zł.

Świadczenia przyznane w ramach **zadań zleconych otrzymało 268 osób z 261 rodzin na kwotę 659.647 zł.**

Zadania własne objęły 1.132 osoby z 823 rodzin na kwotę 728.852 zł:

- 265 dzieci ze 151 rodzin miało wykupione obiady (37.085) na kwotę 142.695 zł, w tym 7.966,50 zł od wojewody,
 - 116 osób korzystało z obiadów w stołówce – 24.218 obiadów na kwotę 63.622 zł (2,62 zł - cena obiadu),
 - 38 osób korzystało z usług opiekuńczych świadczonych przez 8 opiekunek; koszt usług wyniósł 198.721 zł (14.788 godzin).
- 257 osób otrzymało zasiłki celowe specjalne (464) na kwotę 53.414 zł,
541 osób otrzymało zasiłki celowe i pomoc rzeczową na kwotę 187.169 zł,
sprawiono 2 pogrzeby na kwotę 2.621 zł,
2 rodziny otrzymały pomoc finansową z tytułu zdarzenia losowego (pożar) – 6.000 zł,
1 osoba została umieszczona w domu pomocy społecznej i miała dopłatę w kwocie 2.244 zł przez 3 miesiące,
189 osób otrzymało zasiłki okresowe (895 świadczeń) na kwotę 72.366 zł, 67.000zł - dotacja wojewody; 4.659 – środki własne.

648 rodzinom udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej, w tym 61 tylko pracy socjalnej, 306 rodzin uzyskało pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Praca socjalna jest bardzo istotnym elementem pomocy społecznej. Jest to wszelkiego rodzaju poradnictwo prowadzące do usprawnienia społecznego funkcjonowania jednostki, pomoc w rozwiązywaniu różnych problemów, zapobieganie społecznej dysfunkcji oraz eliminowanie warunków i sytuacji mogących przeszkadzać w społecznym funkcjonowaniu. Zapotrzebowanie na te usługi jest bardzo duże.

Zarówno Ośrodek Pomocy Społecznej, jak i podopieczni chętnie skorzystaliby z usług prawnika.

OPS przeprowadzał wywiady na użytek policji, prokuratury, sądów, szpitali, innych ośrodków pomocy społecznej, a także dla Urzędu Miasta (dodatki mieszkaniowe, zwolnienia z opłat i podatków). Od września doszły wywiady związane z Ustawą o świadczeniach rodzinnych.

Ośrodek pomagał ok. 10 % mieszkańców miasta. Z pomocy Ośrodka skorzystało **1.018 rodzin** w tym z pomocy **finansowej 957 rodzin** (1.268 osób). W rodzinach tych żyją **2.553 osoby, w tym 886 dzieci**.

Wielkość przeciętnej rodziny to 2,7 osoby. Po odliczeniu osób samotnie gospodarujących (297), rodzina liczy ok. 3,3 osoby. Rodzin z dziećmi jest 455 (1.752 osoby). Przeciętna wielkość rodziny z dziećmi to 3,8 osoby.

Są 42 rodziny wielodzietne, liczące przeciętnie po 6,5 osoby. Rodzin niepełnych jest 207 (738 osób). Skład tej rodziny to matka z dziećmi; 73 rodziny z jednym dzieckiem, 60 z dwójką dzieci, 32 z trójką i 42 rodziny posiada czworo lub więcej dzieci. 229 rodzin to rodziny, gdzie podstawowym źródłem utrzymania jest emerytura lub renta. Żyje w nich 513 osób, 99 to jednoosobowe gospodarstwa.

Główne przyczyny przyznawania pomocy:

- ubóstwo - 404 rodziny – **42 %** (brak stałych dochodów lub w wysokości poniżej ustawowego kryterium).
- bezrobocie - 554 rodziny - **57,8 %**,
- choroba długotrwała - 326 rodzin - **34 %**,
- niepełnosprawność - 396 rodzin - **41,3 %**,
- alkoholizm - ok. 60 % rodzin ma problemy finansowe i inne z tytułu nadużywania alkoholu przez jej członków.

Problemy osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej są w głównej mierze spowodowane długotrwałym bezrobociem. Wynika ono zarówno z braku pracy w pobliżu miejsca zamieszkania, jak i z braku jakiegokolwiek wykształcenia i umiejętności. Klienci Ośrodka to osoby w większości bez zawodu, bardzo często nadużywające alkoholu, pracujące dorywczo i „na czarno”. Nieregularne dochody nie pozwalają na racjonalne planowanie wydatków i powodują zakłócenia w normalnym funkcjonowaniu rodziny. Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i towarzysząca mu na ogół bezradność w sprawach opiekuńczo–wychowawczych występuje w większości rodzin.

Znaczącym problemem w rodzinie jest także przewlekła choroba, prowadząca na ogół do trwałego inwalidztwa. Są rodziny, gdzie przewlekłe choruje kilku jej członków. Problemy, zarówno finansowe, jak i emocjonalne mają osoby w podeszłym wieku. Zamieszkujące samotnie i mając bardzo niskie świadczenia oczekują kompleksowej opieki socjalnej i okresowego wsparcia finansowego. Ośrodek pomaga im świadcząc usługi opiekuńcze dla 38

osób oraz prowadząc stołówkę dla 116 osób i świetlicę dla 30, a także usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pomoc ta jest przeznaczona tylko dla najuboższych.

Problemem stają się osoby bezdomne - 13 i opuszczające zakłady karne - 27.

Od dnia 1 maja 2004 r. Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił:

- 9.470 zasiłków rodzinnych dla 861 rodzin na kwotę – **490.762, 00 zł** oraz dodatki do zasiłków rodzinnych na kwotę – **1.513.334,47 zł**, w tym:
 - z tytułu urodzenia dziecka 49 x 500,00 zł = 24.500,00 zł,
 - urlop wychowawczy 108 osób na kwotę = 368.071,47 zł,
 - samotne wychowywanie dziecka i utrata zasiłku dla bezrobotnych 8 osób = 20.679,00 zł,
 - samotne wychowywanie dziecka - 438 osób = 984.724,00 zł,
 - kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego – 470 św. = 31.060,00 zł,
 - podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania –50 os. = 11.760,00 zł,
 - rozpoczęcie roku szkolnego 806 osób = 72.540,00 zł.
- składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe od zasiłków - 330 św. = **44.821,40 zł**.

Razem zasiłki rodzinne z dodatkami – 2.048.917,87 zł.

- 88 osób pobiera zasiłek pielęgnacyjny - 645 zaś. na kwotę **92.880,00 zł**,
- 46 osób ma świadczenie pielęgnacyjne (opieka nad dzieckiem niepełnosprawnym) - 331 św. na kwotę **137.830,00 zł**

Razem świadczenia 2.279.627,87 zł.

BEZPIECZEŃSTWO

Przestępczość w Nowym Dworze Mazowieckim w okresach styczeń-wrzesień 2003 r.,
styczeń-wrzesień 2004 r. na tle przestępczości w powiecie w tym samym czasie

Wszczęte postępowania				Przestępstwa stwierdzone			Wykrywalność			
							Przestępstwa wykryte		Wskaźnik wykrywalności	
	2003	2004	Dynamika	2003	2004	Dynamika	2003	2004	2003	2004
Nowy Dwór Mazowiecki	1407	892	63,4 %	1473	971	65,9 %	691	578	46,90 %	59,52 %
Cały powiat	1754	1945	110,9 %	1891	2086	110,3 %	974	1201	51,50 %	57,57 %

Wszczęte postępowania					Przestępstwa stwierdzone				Przestępstwa wykryte			
	2003		2004		2003		2004		2003		2004	
	liczba	udział (%)	liczba	udział (%)	liczba	udział (%)	liczba	udział (%)	liczba	udział (%)	liczba	udział (%)
Nowy Dwór Mazowiecki	1407	80,21	892	45,86	1473	77,89	971	46,54	691	70,94	578	48,12
Cały powiat	1754	100	1945	100	1891	100	2086	100	974	100	1201	100

Powyższe dane wskazują na bardzo duży udział liczby przestępstw popełnianych na obszarze miasta Nowy Dwór Mazowiecki w liczbie przestępstw popełnianych w całym powiecie nowodworskim. Największy udział przestępstw popełnianych w Nowym Dworze miał miejsce w 2003r. (średnio ok. 76%). W analogicznym okresie w roku 2004 udział przestępstw popełnianych w mieście w liczbie przestępstw popełnianych w powiecie wyraźnie spadł, jednak nadal stanowi ok. 48% wszystkich przestępstw popełnianych w powiecie nowodworskim.

Na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego i okolic działają głównie małe i słabo zorganizowane grupy przestępcze, w tym także nieletnich. Nie wolno jednak lekceważyć poważnego zagrożenia, które ma swój rodowód w latach 1999-2000, kiedy na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego działały dwie dobrze zorganizowane grupy przestępcze,

tw. „modlińska” i „nowodworska”. Ich członkowie „specjalizowali się” głównie w wymuszeniach rozbójniczych (haracze), ale również popełniali inne groźne przestępstwa. Grupy te starając się o poszerzenie strefy wpływów zwalczały się nawzajem przy użyciu różnych środków, w tym broni palnej i materiałów wybuchowych. Eskalacja tej swego rodzaju wojny nastąpiła w 2000 r. W wyniku porachunków tych grup przestępczych zginęły cztery niewinne osoby (wybuch bomby w pubie EB przy ul. Paderewskiego w Nowym Dworze Mazowieckim). Następnie zastrzelonych zostało na zlecenie dwóch członków grupy „nowodworskiej”. Czynności przeprowadzone przez policjantów Centralnego Biura Śledczego, Komendy Wojewódzkiej Policji z siedzibą w radomiu, Komendy stołecznej Policji oraz Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Mazowieckim doprowadziły do rozbicia tych grup. Większość ich członków trafiła do zakładów karnych. Przywódcy grup zostali skazani na długoletnie kary więzienia. Niestety nie wszyscy. Jeden z kierujących grupą „modlińską” w atmosferze medialnego skandalu został zwolniony z aresztu. Na wolność wyszło także kilku „żołnierzy”, którzy skazani byli na niższe kary. Według operacyjnych ustaleń są oni nadal aktywni. Dążą do odbudowy struktur przestępczych. Zdarzają się próby wymuszania zeznań na świadkach. Może też ponownie dojść do porachunków między przedstawicielami tych grup przestępczych. Symptomaticum tego jest zaginięcie dwóch członków tych grup, którzy ostatnio opuścili zakłady karne, jak również postrzelenie na terenie Warszawy, a następnie wykonanie egzekucji w Szpitalu Bielańskim na członku grupy modlińskiej.¹

7. ANALIZA SWOT

Poniższe zestawienie przedstawia najważniejsze czynniki wpływające na rozwój Miasta (opracowano na podstawie analizy SWOT wykonanej w trakcie prac nad Strategią Rozwoju Miasta)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Dogodne położenie geograficzne Miasta ▪ Środowisko przyrodnicze sprzyjające rekreacji i wypoczynkowi – położenie w widłach dwóch rzek – Narwi i Wisły;	▪ Rozczłonkowanie – rozproszenie terenu Miasta (podzielone rzeką Narew i torami kolejowymi) ▪ Rozdrobnienie gruntów powodujące

¹ Na podstawie sprawozdania Komendanta Powiatowego Policji w Nowym Dworze Mazowieckim „Ocena efektów działania Komendy Powiatowej policji w Nowym Dworze Mazowieckim w okresie styczeń – wrzesień 2004 r.” złożonego w trakcie sesji Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim w dniu 25.11.2004 r.

dobre warunki do uprawiania sportów wodnych i wędkarskich ▪ Bogata historia Miasta i istniejące atrakcje turystyczne (m. in. twierdza Modlin) ▪ Zróżnicowana infrastruktura (lotnisko, kolej, układ dróg – bardzo dobre połączenia drogowe z Warszawą) ▪ Rozwinięta miejska infrastruktura techniczna ▪ Istniejące obiekty sportowe – możliwość organizowania imprez masowych (stadion, hala sportowa) ▪ Duża ilość terenów pod budownictwo mieszkaniowe ▪ Dużo wolnych obiektów i terenów do zagospodarowania ▪ Ciepłownia i oczyszczalnia ścieków zabezpieczająca potrzeby Miasta ▪ Własne organa utrzymania porządku i ścigania (Policja, Straż Miejska, Prokuratura, Sąd) ▪ Funkcjonująca jednostka Państwowej Straży Pożarnej ▪ Szpital funkcjonujący na terenie Miasta ▪ Duża liczba osób w wieku produkcyjnym chcących podjąć pracę ▪ Tania siła robocza w stosunku do Warszawy i innych bardziej rozwiniętych terenów ▪ Dobra obsługa finansowo-bankowa	trudności w ich wykupie ▪ Niewystarczające inwestycje mieszkaniowe ▪ Niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych i ich niski standard ▪ Nieuregulowany stan prawny nieruchomości ▪ Duża liczba niewykorzystanych budynków ▪ Brak własnego wysypiska śmieci ▪ Brak kanalizacji deszczowej ▪ Nierównomiernie rozbudowana infrastruktura techniczna ▪ Strach mieszkańców przed współpracą z organami ścigania ▪ Niedostateczna opieka nad nieletnimi ▪ Niewystarczająca ilość miejsc zabaw dla dzieci ▪ Słabe wyposażenie szpitala oraz miejskich służb medycznych ▪ Utrudniony dojazd do szpitala – przejazd kolejowy ▪ Zły stan infrastruktury komunikacyjnej ▪ Brak ścieżek rowerowych ▪ Niebezpieczne przejazdy kolejowe ▪ Niedostatek miejsc pracy – frustracja, dezintegracja ▪ Mała zasobność finansowa większości mieszkańców Miasta ▪ Brak zakładów pracy oferujących miejsca pracy dla specjalistów ▪ Odpływ wykwalifikowanej kadry technicznej
--	--

	▪ Mała liczba podmiotów gospodarczych ▪ Słaba integracja środowisk biznesowych ▪ Brak wsparcia władz Miasta dla firm ▪ Profile kształcenia w szkołach niedostosowane do rynku pracy ▪ Degradacja obiektów i terenów zabytkowych ▪ Brak bazy turystyczno-hotelowej ▪ Niedostateczna baza żywieniowa i noclegowa ▪ Brak tanich barów ▪ Mała wydolność organizacji społecznych, politycznych i młodzieżowych oraz brak wzajemnej integracji ▪ Brak klubów młodzieżowych ▪ Niewystarczające wyposażenie ośrodków kultury ▪ Brak basenu Brak odpowiednio przygotowanych otwartych terenów rekreacyjnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
Zainteresowanie inwestowaniem w pobliżu Warszawy Dobre połączenia komunikacyjne z otoczeniem Możliwość zagospodarowania terenów twierdzy Modlin i lotniska Zasoby wojskowe po jednostkach wojskowych Dostępność miejsc pracy w Warszawie Łatwość dostępu do szkół średnich i wyższych Dynamiczny rozwój internetu	Niskie dochody w sferze budżetowej Niekorzystna polityka podatkowa państwa Wysokie koszty utrzymania mieszkań Zbyt drogie leki i usługi medyczne Wzrost zachorowań na choroby cywilizacyjne i zakaźne Wzrost przestępczości i uzależnień wśród młodzieży Przedłużające się pertraktacje związane z przejęciem mienia wojskowego – dewastacja obiektów Brak decyzji dotyczących przyszłości

Możliwość pozyskiwania finansowania zewnętrznego na przedsięwzięcia inwestycyjne, szkoleniowe i edukacyjne Duża liczba ofert kulturalnych w Warszawie i okolicach Wzrastający popyt na atrakcyjne formy i miejsca rekreacji i wypoczynku Rozwój turystyki Włączenie Narwi i Wisły do sieci EECONET Bliskość Puszczy Kampinoskiej Bliskość dużych rynków zbytu Dostępność gruntów w ościennych gminach	twierdzy Modlin Wysokie koszty kształcenia Powszechność wzorców konsumpcyjnego trybu życia Zanieczyszczenie rzek z górnego ich biegu Drenaż pracowników przez Warszawę Brak decyzji o rozbudowie (i finansowaniu inwestycji) sieci energetycznej i gazowej Istnienie zagrożenia powodziowego Brak koncepcji utylizacji odpadów komunalnych Sprzedaż fragmentów twierdzy Modlin prywatnym właścicielom przez AMW bez uchwalonej koncepcji zagospodarowania Sprzedaż obszarów przyległych do lotniska prywatnym właścicielom przez ANR bez koncepcji zagospodarowania Duża konkurencja ze strony innych gmin w zakresie lokalizacji inwestycji ▪ Wysokie koszty zatrudniania pracowników
---	---

III. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z celami i priorytetami zawartymi w najważniejszych dokumentach strategicznych dotyczących kierunków rozwoju regionalnego i lokalnego. Poniżej przedstawiono powiązania programu z poszczególnymi dokumentami strategicznymi.

8. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
Program jest zgodny z poniższymi celami „STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO”:

Cel długookresowy 1. Zwiększenie konkurencyjności metropolii warszawskiej i regionu w układzie europejskim i globalnym.

Cel długookresowy 2. Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie.

Cel długookresowy 3. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego Mazowsza.

Cel długookresowy 6. Bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni.

Cel średniookresowy 1. Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne, co nastąpi w wyniku:

- modernizacji sieci dróg w województwie oraz budowy przepraw mostowych przez Wisłę,
- poprawy wyposażenia w infrastrukturę techniczną strefy zewnętrznej aglomeracji warszawskiej,
- ułatwienia inwestowania w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów poza aglomeracją warszawską

Cel średniookresowy 2. Przyspieszenie procesów rozwoju społeczno-gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach, co powinno następować poprzez:

- wzmocnienie materialne systemu oświaty.

Cel średniookresowy 4. Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych poprzez:

- aktywizację rozwoju małych miast jako lokalnych ośrodków usług publicznych,

- rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowych.

Cel średniookresowy 5. Przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego:

- zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska.

Cel średniookresowy 8. Zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu Warszawy i województwa poprzez:

- kształtowanie ładu przestrzennego ukierunkowanego na ograniczenie pól konfliktów pomiędzy zainwestowaniem technicznym a środowiskiem przyrodniczym,
- kształtowanie krajobrazu harmonijnie skomponowanego i zachowującego tożsamość kulturową i walory krajobrazowe.

9. WOJEWÓDZKI PROGRAM ROZWOJU REGIONALNEGO MAZOWSZA NA LATA 2001-2006

Program jest zgodny z poniższymi celami „WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU ROZWOJU REGIONALNEGO MAZOWSZA NA LATA 2001-2006”:

Cel I. Przyspieszenie procesów rozwoju społeczno-gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach.

Działanie 1. *Wzmocnienie materialne systemu oświaty w regionie* (obejmuje: remonty i modernizację bazy lokalowej szkół – sale gimnastyczne, boiska, pływalnie, pracownie komputerowe, likwidację ekonomicznych i przestrzennych barier dostępności szkół – stypendia, dowożenie dzieci, internaty)

Cel III. Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne.

Działanie 2. *Modernizacja i rozbudowa sieci dróg w województwie* (obejmuje: przebudowę i rozbudowę sieci połączeń drogowych w województwie, budowę obwodnic oraz przepraw mostowych).

Cel IV. Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych.

Działanie 1. *Aktywizacja rozwoju małych miast jako lokalnych ośrodków wzrostu gospodarczego i usług publicznych* (obejmuje wspieranie i podtrzymywanie funkcji lokalnych ośrodków wzrostu gospodarczego i usług publicznych – oświata, ew. szkolnictwo wyższe, ochrona zdrowia, kultura, oraz transferu technologii, wykorzystywanie walorów turystycznych tych ośrodków)

Działanie 7. Rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowych (obejmuje: wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i historyczno-kulturowych m. in. poprzez wyznaczanie szlaków turystycznych i edukacyjnych, ścieżek rowerowych)

Cel V. Przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego.

Działanie 1. Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska (obejmuje m. in. likwidację dzikich wysypisk śmieci, budowę sieci kanalizacyjnych z podłączeniem do oczyszczalni ścieków)

Cel VIII. Zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu Warszawy i województwa.

Działanie 4. Kształtowanie ładu przestrzennego ukierunkowanego na ograniczanie pól konfliktów pomiędzy zainwestowaniem technicznym a środowiskiem przyrodniczym.

Działanie 5. Kształtowanie krajobrazu harmonijnie skomponowanego i zachowującego tożsamość kulturową i walory krajobrazowe.

10. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU NOWODWORSKIEGO

Program jest zgodny z poniższymi celami „STRATEGII ROZWOJU POWIATU NOWODWORSKIEGO”:

Cel V. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, podniesienie stopnia jej funkcjonalności i korzyści dla rozwoju wspólnoty terytorialnej.

Cel VI. Poprawa stanu jakości środowiska poprzez działania skierowane na osiągnięcie i przestrzeganie norm Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony wód, powietrza, gleby i krajobrazu

11. STRATEGIA ROZWOJU GMINY

Program jest zgodny z poniższymi celami „STRATEGII ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA NOWY DWÓR MAZOWIECKI DO ROKU 2015”:

w zakresie zabezpieczenia potrzeb mieszkańców:

- Zwiększony poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie miasta.
- Wysoki poziom kultury fizycznej mieszkańców.
- Dostępna różnorodna oferta kulturalno-sportowo-rekreacyjna.
- Szeroka dostępność obiektów sportowych w mieście i poza nim.
- Poprawa ładu przestrzennego i estetyki miasta.
- Dostosowanie standardu i stanu technicznego szlaków komunikacyjnych do potrzeb mieszkańców i gości.

- w zakresie potencjałów (zasobów) miasta:
 - Zagospodarowany majątek (wojska, skarbu państwa, gminy) przez podmioty gospodarcze.
 - Współpraca kluczowych organizacji, firm, instytucji i samorządu lokalnego.
 - Uregulowany stan prawny gruntów i nieruchomości na terenie miasta.
 - Zagospodarowane tereny zielone i grunty rolne.
 - Zaopatrzenie miasta w niezbędną infrastrukturę techniczną.
 - Infrastruktura społeczna dostosowana do potrzeb mieszkańców.

- w zakresie gospodarki miasta:
 - Rozwinięty ośrodek usług logistycznych.

12. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z kierunkami rozwoju i zagospodarowania przestrzennego nakreślonymi w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nowy Dwór Mazowiecki” przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim Nr XIII/173/99 z dnia 30 grudnia 1999 r.

13. MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Lokalny Program Rewitalizacji uwzględnia zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim Nr XIV/154/2003 z dnia 29 grudnia 2003 r.

14. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

W Wieloletnim Planie Inwestycyjnym, przyjętym uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim Nr XXVII/265/2004 z dnia 29 listopada 2004 r., umieszczono zadania inwestycyjne, których realizacja została zaplanowana w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

15. CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO PROGRAMEM REWITALIZACJI –ZASIĘG I UZASADNIENIE

Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje tereny zdegradowanej zabudowy miejskiej, tereny powojkowe i poprzemysłowe. Granice obszarów przedstawiono na załączonej mapie.

Wyznaczając obszar rewitalizacji kierowano się dotychczasowymi funkcjami terenów, które w większości nie są już realizowane, co powoduje postępującą degradację przestrzeni. Niski jest poziom aktywności mieszkańców i przedsiębiorców na tych terenach, skala barier rozwojowych jest tak duża, że ich przezwyciężenie bez pomocy zewnętrznej jest w zasadzie niemożliwe.

W procesie tworzenia Programu wyznaczono trzy obszary podlegające rewitalizacji:

- obszar ścisłej zabudowy miejskiej (w skład którego weszły tereny centrum Miasta z najstarszą zabudową objętą w części ochroną konserwatorską oraz obszarem powojkowym przy ul. Paderewskiego w sąsiedztwie przejazdu kolejowego, dzielnica mieszkaniowa Nowodworzanka oraz dzielnica Osiedle Młodych będąca typowym „blokowiskiem”),
- obszar powojkowy obejmujący dzielnicę Modlin Twierdza, który do początku lat 90-tych był zamkniętym obszarem wojskowym, na terenie którego funkcjonowały jednostki Wojska Polskiego oraz wojskowe osiedle mieszkaniowe z całą infrastrukturą z tym związaną,
- obszar poprzemysłowy usytuowany we wschodniej części Miasta – były tu zlokalizowane duże państwowe przedsiębiorstwa, głównie z branży budowlanej, które w wyniku przemian lat 90-tych zostały zlikwidowane lub ogłosiły upadłość.

Tereny objęte Lokalnym Programem Rewitalizacji są obszarami o różnym charakterze i poza problemami charakterystycznymi dla całego Miasta, mają swoje specyficzne uwarunkowania rozwojowe. Z uwagi na to podzielono je na trzy części:

- **obszar miejski** – oznaczony w opisie zadań literą M - obejmujący centrum Miasta i dzielnice mieszkaniowe Nowodworzanka i Osiedle Młodych (granice obszaru wraz z funkcjami dotychczasowymi i planowanymi przedstawiono na załączonych mapach),

- **obszar powojkowy** – oznaczony w opisie zadań literą W - obejmujący dzielnicę Modlin Twierdza (na załączonych mapach przedstawiono granice obszaru, który był zamkniętym terenem wojskowym, a jego mapy były utajnione; mapy przedstawiają istniejące budynki i infrastrukturę oraz obecne kierunki zagospodarowania tego terenu),
- **obszar poprzemysłowy** - oznaczony w opisie zadań literą P - obejmujący tzw. dzielnicę przemysłową zlokalizowaną we wschodniej części Miasta (granice obszaru wraz z funkcjami dotychczasowymi i planowanymi przedstawiono na załączonych mapach).

Wyznaczając granice obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę:

istnienie na tym terenie infrastruktury poprzemysłowej i powojkowej,
poziom bezrobocie,
poziom wykształcenia mieszkańców,
poziom przedsiębiorczości mieszkańców,
poziom degradacji infrastruktury technicznej i budynków,
poziom zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Zgodnie z celem i efektami, których oczekuje się od wdrożenia i realizacji Programu objęto nim:

tereny zdegradowanej zabudowy miejskiej,
tereny powojkowe, tzn. przede wszystkim teren dzielnicy Modlin Twierdza, a także tereny w części zabudowy miejskiej, które były użytkowane przez wojsko, a obecnie zmieniają się ich funkcje,
tereny dawnych państwowych zakładów przemysłowych, z których część została zagospodarowana, pozostałe zaś nadal niszczeją,
tereny dawniej użytkowane rolniczo lub nieużytki, które były rezerwowane pod rozwój przemysłu i funkcji z nim związanych, a obecnie zostały częściowo zagospodarowane przez funkcje mieszkaniowe, sportowo-rekreacyjne, gospodarcze,
tereny zielone, zarówno w przestrzeniach zabudowy miejskiej, jak i na obszarze terenów powojkowych i poprzemysłowych.

16. PODOKRESY PROGRAMOWANIA

Tworząc Program przyjęto następujące podokresy programowania:

2005-2006

2007-2013

W pierwszym podokresie programowania zaplanowano przedsięwzięcia, których realizacja powinna się rozpocząć najpóźniej w 2006 r., natomiast zakończenie, zgodnie z zasadą n+2, nie powinno przekroczyć roku 2008. W drugim podokresie przedsięwzięcia mogą się rozpocząć w 2007 r., a zakończyć powinny się najpóźniej w 2015 r.

Pierwszy okres programowania będzie obejmował realizację zadań pilotażowych, natomiast kolejny realizację zadań pozostałych.

17. PODZIAŁ NA ZADANIA

W ramach przygotowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji, po dokonaniu analizy stanu istniejącego, słabych i mocnych stron, a także szans i zagrożeń oraz występujących potrzeb planowane przedsięwzięcia podzielono na ZADANIA. Ich realizacja przyczyni się do rozwiązania problemów w sferze zagospodarowania przestrzennego, gospodarczej i społecznej. Zadanie jest projektem inwestycyjnym lub „miękkim” opisanym co do nazwy, czasu trwania, obszaru realizacji, podmiotu odpowiedzialnego za realizację oraz przewidywanego kosztu realizacji, jeżeli jest znany.

18. KRYTERIA WYBORU ZADAŃ DO REALIZACJI W RAMACH PILOTAŻU I KOLEJNOŚĆ REALIZACJI

Przy wyborze zadań do pilotażu kierowano się następującymi przesłankami:

- zadanie w sposób znaczący przyczynia się do osiągnięcia założonych celów i efektów Programu, a w szczególności do tworzenia nowych miejsc pracy i rozwijania nowych funkcji obszarów objętych Programem,
- zadania objęte pilotażem będą realizowane na terenach, które mają uregulowany stan prawny (ich właścicielem jest Miasto lub inny podmiot będący realizatorem zadania),
- istnieje możliwość przygotowania niezbędnej dokumentacji projektowej wraz z wymaganymi uzgodnieniami i pozwoleniami,
- dla obszaru realizacji zadania jest zatwierdzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,

- realizacja zadania ułatwi bądź przyspieszy realizację innych zadań objętych Programem,
- zadanie zostało uwzględnione w planach finansowych podmiotów odpowiedzialnych za jego realizację.

19. WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ

Przyjęto trzy rodzaje wskaźników monitorowania osiągnięć Programu:

Wskaźniki produktu

Wskaźniki rezultatu

Wskaźniki oddziaływania

1. W ramach monitorowania wskaźników produktu będą określone następujące wskaźniki:

- długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg i chodników na obszarach objętych rewitalizacją (km),
- liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (szt.),
- długość wybudowanej i zmodernizowanej infrastruktury komunalnej w zakresie ochrony środowiska (km),
- powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rehabilitacji (m²),
- liczba projektów walki z przestępczością i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców (szt.),
- powierzchnia zmodernizowanej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej (m²),
- liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne (szt.),
- liczba zamontowanych kamer monitorujących (szt.),
- liczba miejsc parkingowych na terenach zrewitalizowanych (szt.).

2. W ramach monitorowania wskaźników rezultatu będą określone następujące wskaźniki:

- liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym (szt.),
- liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych (szt.),
- liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej (szt.),
- liczba nowych przedsiębiorstw (szt.),

- liczba nowych punktów usługowych i handlowych na terenach zrewitalizowanych (szt.),

3. W ramach monitorowania wskaźników oddziaływania będą określone następujące wskaźniki:

- wskaźnik bezrobocia na terenie Miasta (w okresie 2 lat) (%),
- liczba utrzymanych miejsc pracy (w okresie 2 lat) (szt.),
- liczba utrzymanych punktów usługowych (w okresie 2 lat) (szt.),
- liczba nowych MŚP powstałych na obszarze zrewitalizowanym (w okresie 2 lat) (szt.),
- liczba turystów odwiedzających Miasto (w okresie 2 lat) (szt.).

V. PLAN ZADAŃ NA LATA 2005-2008

W pierwszym okresie programowania planowane jest rozpoczęcie realizacji następujących zadań inwestycyjnych:

Podmiot realizujący – MIASTO

Modernizacja systemu drogowego w dzielnicy przemysłowej w Nowym Dworze Mazowieckim

Lata realizacji: 2005-2008

Lokalizacja: P

Koszt realizacji: ok. 15,4 mln zł

Rozbudowa obiektów zaplecza kulturalno-rekreacyjnego w Nowym Dworze Mazowieckim

Lata realizacji: 2005-2007

Lokalizacja: P

Koszt realizacji: ok. 20,2 mln zł

Przebudowa ulicy Dobrej, Milej i Małej

Lata realizacji: 2006-2007

Lokalizacja: P

Koszt realizacji: 1,2 mln zł

- **Modernizacja ulicy Berlinga i Łącznej oraz połączenie obu ulic**

Lata realizacji: 2005-2007

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 1,5 mln zł

○ **Modernizacja ulicy Wojska Polskiego**

Lata realizacji: 2006

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 1 mln zł

▪ **Modernizacja sieci kanalizacyjnej w dzielnicy powojkowej w Nowym Dworze Mazowieckim**

Lata realizacji: 2006-2008

Lokalizacja: W

Koszt realizacji: 8 mln zł

▪ **Modernizacja sieci wodociągowej i drogowej w dzielnicy Modlin Twierdza**

Lata realizacji: 2006-2009

Lokalizacja: W

Koszt realizacji: 4 mln zł

▪ **Rozbudowa Publicznego Gimnazjum Nr 1 w Nowym Dworze Mazowieckim**

Lata realizacji: 2005-2007

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 3,9 mln zł

▪ **Budowa boisk sportowych w Nowym Dworze Mazowieckim jako element programu profilaktyki wad postawy (I i II)**

Lata realizacji: 2005-2008

Lokalizacja: P

Koszt realizacji: 7,5 mln zł

Modernizacja ulicy Legionów, Mazowieckiej i Okrzei

Lata realizacji: 2007-2009

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 0,4 mln zł

▪ **Budowa skrzyżowania ulicy Mazowieckiej, Zakroczymskiej i Warszawskiej**

Lata realizacji: 2008

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 0,3 mln zł

▪ **Modernizacja ulicy Miodowej i Sienkiewicza**

Lata realizacji: 2006

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 0,3 mln zł

- **Budowa mieszkań komunalnych**

Lata realizacji: 2005-2006

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 1 mln zł

- **Wykonanie monitoringu wizyjnego miasta (I etap)**

Lata realizacji: 2004-2006

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 0,9 mln zł

- **Termomodernizacja budynku Publicznego Gimnazjum Nr 4 w Modlinie
Twierdzy**

Lata realizacji: 2004-2005

Lokalizacja: W

Koszt realizacji: 0,9 mln zł

- **Adaptacja budynku dla potrzeb Ośrodka Pomocy Społecznej i Centrum
Interwencji Kryzysowej**

Lata realizacji: 2003-2005

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 0,7 mln zł

Podmiot realizujący – Zarząd Budynków Komunalnych

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Bohaterów Modlina 79
(budynek komunalny)**

Lata realizacji: 2005

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Warszawskiej 12
(budynek komunalny)**

Lata realizacji: 2005

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Modlińskiej 12
(wspólnota mieszkaniowa)**

Lata realizacji: 2005-2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Legionów 8 (wspólnota mieszkaniowa)**

Lata realizacji: 2005-2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Warszawskiej 23 (wspólnota mieszkaniowa)**

Lata realizacji: 2005-2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Zakroczymskiej 32 (wspólnota mieszkaniowa)**

Lata realizacji: 2005-2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Partyzantów 10 (wspólnota mieszkaniowa)**

Lata realizacji: 2005-2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Warszawskiej 13 (wspólnota mieszkaniowa)**

Lata realizacji: 2005-2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Legionów 15 (wspólnota mieszkaniowa)**

Lata realizacji: 2005-2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Bohaterów Modlina 55 (wspólnota mieszkaniowa)**

Lata realizacji: 2005-2006

Lokalizacja: M

Podmiot realizujący – Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „Dążność”

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Generała Berlinga 5**

Lata realizacji: 2005

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Generała Berlinga 7**

Lata realizacji: 2005

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Generała Berlinga 13**

Lata realizacji: 2005

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Wojska Polskiego 11**

Lata realizacji: 2005

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Modlińskiej 5**

Lata realizacji: 2005

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Modlińskiej 7**

Lata realizacji: 2005

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Partyzantów 16**

Lata realizacji: 2005

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Generała Berlinga 1**

Lata realizacji: 2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Generała Berlinga 9**

Lata realizacji: 2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Generała Berlinga 11**

Lata realizacji: 2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Generała Berlinga 15**

Lata realizacji: 2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Mazowieckiej 6**

Lata realizacji: 2006

Lokalizacja: M

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Mazowieckiej 8**
Lata realizacji: 2006
Lokalizacja: M
- **Renowacja terenów zielonych i przebudowa chodników i placów (w przypadku dostępności wystarczających środków finansowych) przy budynkach:**
ul. Magistracka 1 i 8, Bohaterów Modlina 20, 22, 24, 28, 61, 63, 67, 69, 71, Chemików 3, 5, 7, 9, 11, Modlińska 5, 7, Partyzantów 16, Mazowiecka 2, 3, 4, 6, 7, 8, Legionów 5, 9, Modlińska 13, 15, Okulickiego 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, Wojska Polskiego 9, 11, 13, 15, 17, 19, 23, 25, 27, 33, 35, 37, 47, Młodzieżowa 6, Wyszyńskiego 2, 4, Szarych Szeregów 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, Generała Berlinga 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 15 A, 17, 19, 21.

Podmiot realizujący – Zakład Energetyki Ciepłej

- **Montaż multicyklonów i baterii nowych cyklonów dla realizacji norm emisyjnych po 2005 r.**
Lata realizacji: 2004-2006
Lokalizacja: P
Koszt realizacji: 0,7 mln zł
- **Modernizacja kotła WR-25**
Lata realizacji: 2006
Lokalizacja: P
Koszt realizacji: 1,6 mln zł
- **Etapowa automatyzacja procesu spalania w kotłach centralnej ciepłowni**
Lata realizacji: 2005-2006
Lokalizacja: P
Koszt realizacji: 0,2 mln zł
- **Rozbudowa sieci ciepłej „Plac Solny”**
Lata realizacji: 2005
Lokalizacja: M
Koszt realizacji: 0,1 mln zł
- **Wymiana sieci kanałowej na preizolowaną**
Lata realizacji: 2005-2006
Lokalizacja: M, P

Koszt realizacji: 0,1 mln zł

- **Udział w realizacji nowych przyłączy odbiorców**

Lata realizacji: 2005-2006

Lokalizacja: M, P

Koszt realizacji: 0,05 mln zł

Podmiot realizujący – Zakład Wodociągów i Kanalizacji

- **Modernizacja gospodarki osadowej z rozbudowa ciągu przeróbki osadów ściekowych z oczyszczalni „Południe”**

Lata realizacji: 2005-2007

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 5 mln zł

- **Modernizacja węzła ciepłego oczyszczalni „Południe”**

Lata realizacji: 2006

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 0,05 mln zł

- **Budowa sieci wodociągowych (ul. Górską, Nowolęczną, Bohaterów Modlina – wodociąg magistralny, Łęczną, magistrala wodociągowa (nr II) z SUW „Warszawska”, Spacerową, Okunin)**

Lata realizacji: 2005-2007

Lokalizacja: M, P

Koszt realizacji: 0,75 mln zł

- **Budowa sieci kanalizacyjnych (ul. Górską, Nowolęczną, Spacerową, Nałęczą, Partyzantów, Nadwiślańską, Sportową, Bohaterów Modlina)**

Lata realizacji: 2006-2008

Lokalizacja: M, P

Koszt realizacji: 1,1 mln zł

Inne podmioty realizujące zadania inwestycyjne

Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 630 na odcinku gmina Jabłonna – Nowy Dwór Mazowiecki (Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich – rozpoczęto realizację, inwestycja współfinansowana z funduszy strukturalnych).

Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 631 (Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich) – ujęta w planach modernizacji do 2008 r.

„Adaptacja budynków powojсковych przy ul. Paderewskiego 3 na potrzeby Powiatowego Zespołu Usług Społecznych” – Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Mazowieckim, szacunkowy koszt ok. 6 mln zł.

„Wymiana i unowocześnienie elewacji budynku piekarni oraz założenie ocieplenia – Piekarnia-Cukiernia ANIA, ul. Zakroczyńska 4, szacunkowy koszt ok. 50 tys. zł.

„Elewacja budynku drogerii” – Alicja Semplawska, ul. Zakroczyńska 6, szacunkowy koszt 30 tys. zł.

Poza wymienionymi powyżej zadaniami będą realizowane przedsięwzięcia o charakterze wspomagającym:

- Porządkowanie stanu prawnego nieruchomości na terenie rewitalizowanym.
- Zagospodarowanie rekreacyjne terenów leśnych (Księża Góra, Dębinka) we współpracy z Nadleśnictwem Jabłonna.
- Stworzenie i przyjęcie jako aktu prawa miejscowego systemu wspierania rozwoju przedsiębiorczości.
- Zbudowanie profesjonalnej oferty terenów inwestycyjnych oraz prezentowanie jej poprzez dostępne kanały komunikacyjne (internet, publikacje, uczestnictwo w targach, umieszczenie ofert w bazie PAIIIZ).
- Rozpoczęcie prac przygotowawczych prowadzących do stworzenia inkubatora przedsiębiorczości na bazie dostępnych terenów inwestycyjnych.
- Działania na rzecz integracji środowiska lokalnych przedsiębiorców – wspieranie zawiązania organizacji lokalnych przedsiębiorców.
- Objęcie pomocą osób bezrobotnych dzięki realizacji programów Powiatowego Urzędu Pracy (m. in. staże absolwenckie, roboty publiczne, prace interwencyjne, szkolenia zawodowe, programy specjalne finansowane z EFS)
- Wspieranie rozwoju turystyki na terenie miasta Nowy Dwór Mazowiecki oraz gmin ościennych m. in. poprzez wspólne uczestniczenie w targach turystycznych, tworzenie wspólnej oferty turystycznej oraz realizację projektów: **„Partnerstwo w Widłach Trzech Rzek”** (miasto Nowy Dwór Mazowiecki jest partnerem wiodącym w projekcie, który jest realizowany w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, budżet ok. 2 mln euro, projekt nastawiony na wyrównywanie szans i zapobieganie dyskryminacji na lokalnym rynku pracy poprzez tworzenie realnych szans zatrudnienia w turystyce), **„Bałtycki Kulturowy**

i Turystyczny Szlak Fortyfikacji” (miasto Nowy Dwór Mazowiecki jest partnerem projektu, który jest realizowany w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III B BSR, budżet projektu ok. 2,5 mln euro, partnerzy z 5 krajów, celem projektu jest stworzenie i wypromowanie na rynku europejskim produktu turystycznego opartego na szlaku twierdz bałtyckich), **„Strategie rozwoju miast/regionów powojсковych położonych w Regionie Morza Bałtyckiego”** (miasto Nowy Dwór Mazowiecki jest partnerem projektu, który ubiega się o dofinansowanie z Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III B, budżet projektu ok. 1,4 mln euro, partnerzy z 9 krajów, celem projektu jest wdrożenie opracowanych w ramach wcześniej realizowanego projektu metod rekonwersji miast powojсковych)

VI. PLAN ZADAŃ NA LATA 2008-2013

W kolejnym okresie programowania planowane jest rozpoczęcie realizacji następujących zadań inwestycyjnych:

Podmiot realizujący – Agencja Mienia Wojskowego

- **Rewitalizacja Reduty Napoleońskiej**

Lata realizacji: 2008-2013

Lokalizacja: W

Koszt realizacji: ok. 20 mln zł

Podmiot realizujący – Parafia pw. Św. Michała Archaniola

- **Remont zabytkowego budynku kościoła parafialnego pw. Św. Michała Archaniola**

Lata realizacji: 2008-2011

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 5 mln zł

Podmiot realizujący – Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Mazowieckim

- **Modernizacja Szpitala Powiatowego w Nowym Dworze Mazowieckim**

Lata realizacji: 2008-2013

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 20 mln zł

Podmiot realizujący – Miasto Nowy Dwór Mazowiecki

- **Modernizacja sieci kanalizacyjnej w dzielnicy powojсковej w NDM**

Lata realizacji: 2008-2013

Lokalizacja: W

Koszt realizacji: ok. 20 mln zł

VII. PLAN ZADAŃ NA LATA 2005-2008 WRAZ ZE ŹRÓDŁAMI FINANSOWANIA

1. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie finansowana z następujących źródeł:

- środki własne gminy,
- fundusze strukturalne Unii Europejskiej (fundusze - EFRR, EFS; programy operacyjne – ZPORR, SPO-RZL SPO-WKP, IW EQUAL, IW INTERREG III B BSR),
- środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- środki własne właścicieli nieruchomości,
- środki własne przedsiębiorców prowadzących działalność w obszarze rewitalizowanym,
- kredyty.

Fundusze strukturalne Unii Europejskiej, które będą źródłem finansowania zadań realizowanych w ramach Programu to:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Europejski Fundusz Społeczny.

Programy operacyjne, które określają zasady pozyskiwania środków finansowych z powyższych funduszy oraz rodzaje projektów, które kwalifikują się do finansowania w ramach tych funduszy w latach 2004-2006 to:

- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR),
- Sektorowy Program Operacyjny – Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO-RZL),
- Sektorowy Program Operacyjny – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO-WKP)
- Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006
- Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III B

2. PLAN ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ MIASTO NA LATA 2005-2008

L.p.	Nazwa zadania	Przewidywany koszt realizacji zadania w PLN					Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania
		Ogółem	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	
1.	Modernizacja systemu drogowego w dzielnicy przemysłowej w Nowym Dworze Mazowieckim	15.400.000	100.000	2.600.000	3.500.000	9.200.000	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
2	Rozbudowa obiektów zaplecza kulturalno-rekreacyjnego w Nowym Dworze Mazowieckim (do końca 2004 r. poniesiono nakłady w wys. 209.230 zł)	20.118.300	18.300	11.600.000	8.500.000	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
3.	Przebudowa ulicy Dobrej, Miłej i Małej	1.159.000	-	600.000	559.000	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
4.	Modernizacja ulicy Berlinga i Łącznej oraz połączenie obu ulic	1.450.000	900.000	295.245	254.755	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
5.	Modernizacja ulicy Wojska Polskiego	938.259	-	938.259	-	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
6.	Modernizacja sieci kanalizacyjnej w dzielnicy powojkowej w Nowym Dworze Mazowieckim	8.000.000	-	4.100.000	1.800.000	2.100.000	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
7.	Modernizacja sieci wodociągowej i drogowej w dzielnicy Modlin Twierdza	4.000.000	-	-	2.000.000	2.000.000	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
8.	Rozbudowa Publicznego Gimnazjum Nr1 w Nowym Dworze Mazowieckim(do końca 2004 r. poniesiono nakłady w wys. 56.410 zł)	3.858.700	48.700	2.100.000	1.710.000	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki

9.	Budowa boisk sportowych w Nowym Dworze Mazowieckim jako element programu profilaktyki wad postawy (I i II)	7.540.000	24.000	1.925.000	4.721.000	870.000	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
10.	Modernizacja ulicy Legionów, Mazowieckiej i Okrzei	320.000	-	-	160.000	160.000	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
11.	Budowa skrzyżowania ulicy Mazowieckiej, Zakroczymskiej i Warszawskiej	300.000	-	-	-	300.000	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
12.	Modernizacja ulicy Miodowej i Sienkiewicza	300.000	-	300.000	-	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
13.	Budowa mieszkań komunalnych (do końca 2004 r. poniesiono nakłady w wys. 29.426 zł)	970.574	587.665	382.909	-	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
14.	Wykonanie monitoringu wizyjnego miasta (I etap) (do końca 2004 r. poniesiono nakłady w wys. 7.847 zł)	865.128	286.710	578.418	-	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
15.	Termomodernizacja Publicznego Gimnazjum nr 4 w Modlinie Twierdzy (do końca 2004 r. poniesiono nakłady w wys. <u>466.000 zł</u>)	200.000	200.000	-	-	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki

16.	Adaptacja budynku dla potrzeb Ośrodka Pomocy Społecznej i centrum Interwencji Kryzysowej (do końca 2004 r. poniesiono nakłady w wys. 298.974 zł)	361.154	361.154	-	-	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki
17.	Stworzenie Agencji Rozwoju Lokalnego, Lokalnej Organizacji Turystycznej, Gminnych Centrów Informacji w Nowym Dworze Mazowieckim i 5 gminach ościennych, organizacja szkoleń w zakresie turystyki, nauki języków obcych, prowadzenia działalności gospodarczej, wyjazdy studyjne i staże w Polsce i w krajach partnerskich (Niemcy, Francja, Włochy) w ramach realizacji projektu „Partnerstwo w Widłach Trzech Rzek”	8.820.000	-	4.600.000	4.220.000	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki wraz z partnerami projektu
18.	Włączenie modlińskiej twierdzy do bałtyckiego szlaku fortyfikacji, promowanie walorów turystycznych miasta w Europie, budowa pierwszego odcinka ścieżki turystycznej na terenie zabytkowej dzielnicy miasta Modlina Twierdzy w ramach realizacji projektu „Bałtycki Kulturowy i Turystyczny Szlak Fortyfikacji”	607.823	200.178	295.953	111.692	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki wraz z partnerami projektu

19.	Modernizacja zabytkowego obiektu „starej szkoły” w Modlinie Twierdzy z przeznaczeniem na centrum Informacji Turystycznej z salami wystawienniczymi i zapleczem gastronomicznym w ramach realizacji projektu „Strategie rozwoju miast/regionów powojaskowych położonych w Regionie Morza Bałtyckiego”	600.000	-	196.000	404.000	-	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki wraz z partnerami projektu
20.	Nawiązanie stałej współpracy z gminami ościennymi, organizacjami społecznymi i przedsiębiorcami działającymi w branży turystycznej w celu wspólnego budowania marki turystycznej regionu, wspólnego występowania na targach turystycznych i prowadzenia skoordynowanych działań promocyjnych	167.000	7.000	20.000	60.000	80.000	Miasto Nowy Dwór Mazowiecki wraz z partnerami

A. PLAN ZADAŃ NA LATA 2007-2013

W okresie programowania 2007-2013 planuje się przystąpić do realizacji następujących zadań:

1. Budowa wiaduktu nad torami kolejowymi w ciągu ulicy Leśnej.
2. Modernizacja i rozbudowa dróg gminnych.
3. Rozbudowa sieci teletechnicznej na obszarze dzielnicy przemysłowej wraz z szerokopasmowym dostępem do internetu.
4. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej.
5. Rozbudowa sieci wodociągowej.
6. Rozbudowa sieci ciepłowniczej.
7. Rozbudowa sieci elektroenergetycznej.
8. Stworzenie inkubatora przedsiębiorczości na bazie dostępnych terenów inwestycyjnych.
9. Budowa mieszkań komunalnych.
10. Rozbudowa monitoringu wizyjnego Miasta.
11. Wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne na obszarach przeznaczonych na takie funkcje w planie zagospodarowania przestrzennego.
12. Rewitalizacja terenów powojсковych i zdegradowanych obszarów miejskich.
13. Odnawianie zabytków nieruchomości i nadanie im nowych funkcji.

VIII.SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

B. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU

Proces wdrażania i realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie monitorowany oraz okresowo będą przeprowadzane oceny postępów w jego realizacji. W tym celu określono następujący system monitorowania Programu:

- w Programie określono zestaw wskaźników wraz z ich miarami w zakresie produktów, rezultatów i oddziaływań,
- w procesie opracowywania Programu dokonano diagnozy stanu obecnego, co umożliwi, przy pomocy wybranych wskaźników, zbadać wpływ realizacji Programu na zmiany zachodzące na obszarze rewitalizowanym,

- jednostką odpowiedzialną za monitorowanie Programu będzie Zespół Zadaniowy powołany zarządzeniem Burmistrza Miasta, w skład którego wejdą pracownicy Urzędu Miejskiego oraz jednostek miejskich, które będą uczestniczyły we wdrażaniu Programu; zarządzenie to określi również szczegółowo sposób zbierania i formę prezentacji analizowanych informacji,
- okresowa i końcowa ocena realizacji Programu będzie dokonywana przez Komisję Rady Miejskiej na podstawie przedstawionych przez Burmistrza Miasta raportów z realizacji Programu (półrocznych, rocznych i końcowego).

Ponieważ Program jest swego rodzaju strategią rozwoju zbudowaną dla określonego w nim obszaru, będzie podlegał aktualizowaniu wraz ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na jego realizację. Proces aktualizacji Programu będzie się opierał na zasadach wypracowanych w trakcie jego tworzenia, tzn. z inicjatywą wprowadzenia zmian będzie mógł wystąpić każdy podmiot, który w jakikolwiek sposób jest związany z obszarem realizacji Programu, za techniczne przygotowanie wszelkich niezbędnych materiałów będzie odpowiedzialny Zespół Zadaniowy, który po uzgodnieniu przygotowanych dokumentów

z Burmistrzem Miasta przedstawi je Komisjom Rady Miejskiej do zaakceptowania, a następnie Radzie Miejskiej, która podejmie ostateczną decyzję w zakresie akceptacji proponowanych zmian.

C. KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Celem komunikacji społecznej jest informowanie o realizacji Programu, uzyskiwanie propozycji zadań, których realizacja jest pożądana przez społeczność, partycypacja społeczności lokalnej w rewitalizacji, zachęcenie do aktywnego udziału w programowaniu, wdrażaniu i ocenie skutków realizacji Programu.

Komunikacja społeczna ma za zadanie:

- zapewnić równy dostęp do informacji wszystkim partnerom,
- zachęcać do aktywnego uczestniczenia w procesie rewitalizacji w różnych formach dostępnych dla poszczególnych partnerów,
- prowadzić do budowania wzajemnego zaufania i sieci współpracy wśród partnerów nakierowanej na wyszukiwanie wspólnych celów i dążenie do skutecznego ich osiągnięcia,
- opierać się na ciągłej wymianie informacji między podmiotami, która powinna niwelować ewentualne konflikty oraz prowadzić do zawierania kompromisów, w których każda ze stron coś zyskuje.

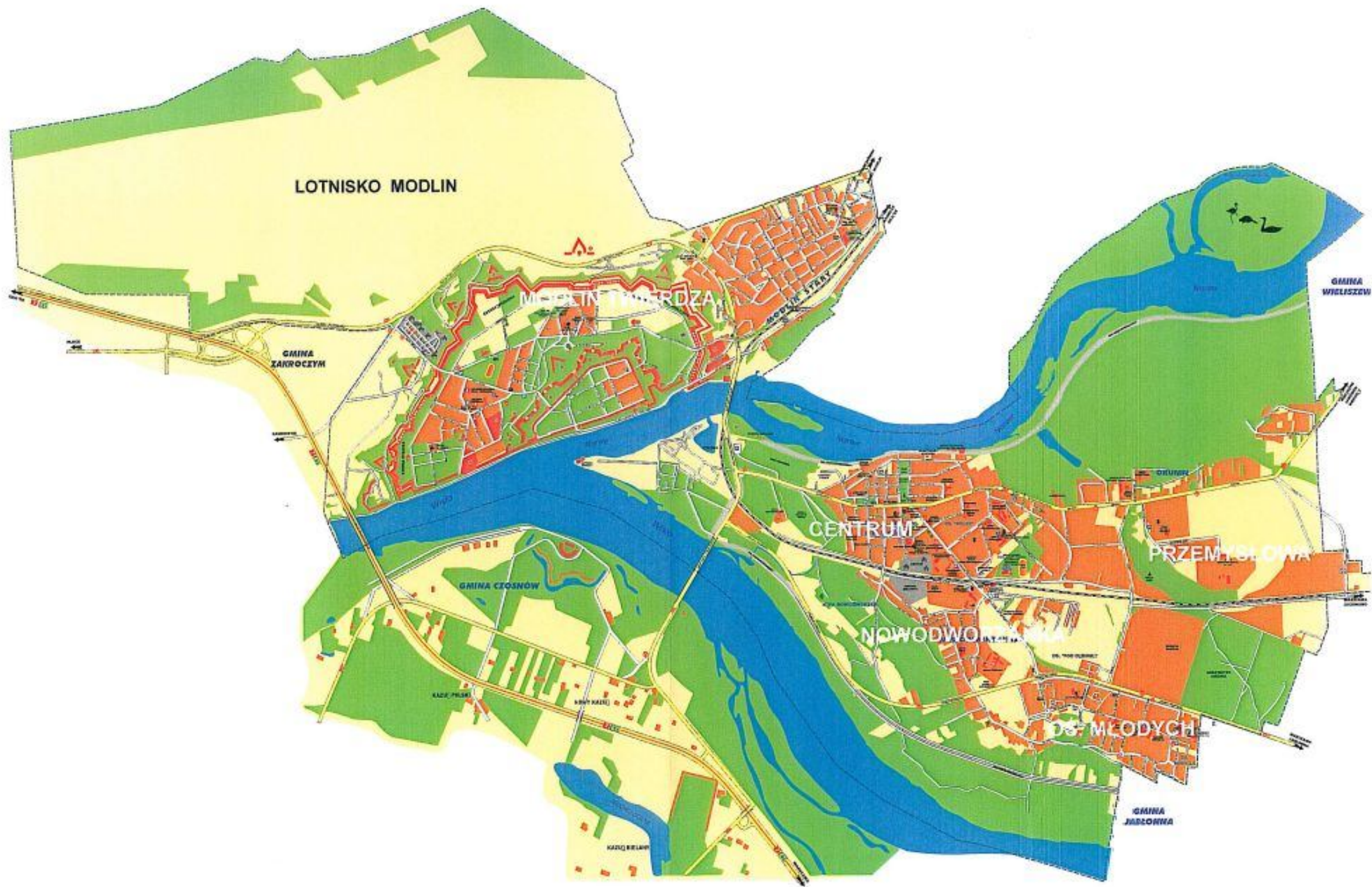
Zakładamy, że system komunikacji społecznej w Programie będzie opierał się na:

- aktywnym uczestnictwie strony przekazującej informacje oraz dążeniu do uzyskania interakcji ze strony odbiorcy informacji,
- nadawaniu informacji formy jak najlepiej dostosowanej do odbiorcy, do którego jest kierowana,
- używaniu różnych kanałów i sposobów komunikacji (bezpośrednie rozmowy, spotkania informacyjne i konsultacyjne, raporty dotyczące realizacji Programu, uczestnictwo w sesjach Rady Miejskiej, na których będą omawiane zagadnienia związane z Programem, publikacje prasowe, wywiady, reportaże, informowanie poprzez miejską stronę internetową i Biuletyn Informacji Publicznej, ulotki i inne materiały drukowane).

IX. PODSUMOWANIE

Lokalny Program Rewitalizacji jest prezentacją kierunków rozwoju zdegradowanej, niszczonej w dużej części, przestrzeni miasta. Jego realizacja, oparta na współpracy wszystkich zainteresowanych partnerów, uwzględniająca zgłaszane przez nich potrzeby, jest szansą nie tylko na polepszenie warunków materialnych dla podmiotów funkcjonujących w tej przestrzeni, ale pomaga w budowaniu więzi międzyludzkich, w tworzeniu poczucia wspólnoty w lokalnym środowisku, wymaga też uczenia się rozwiązywania konfliktów i dochodzenia do kompromisów. Umiejętności, które partnerzy Programu mają szansę zdobyć dzięki jego realizacji, powinny być kapitałem, na którym będzie można budować dalszy rozwój Miasta.

Program Rewitalizacji - granice obszarów

NOWY DWÓR MAZOWIECKI
MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA
RYSUNEK PLANU
SKALA 1:5000

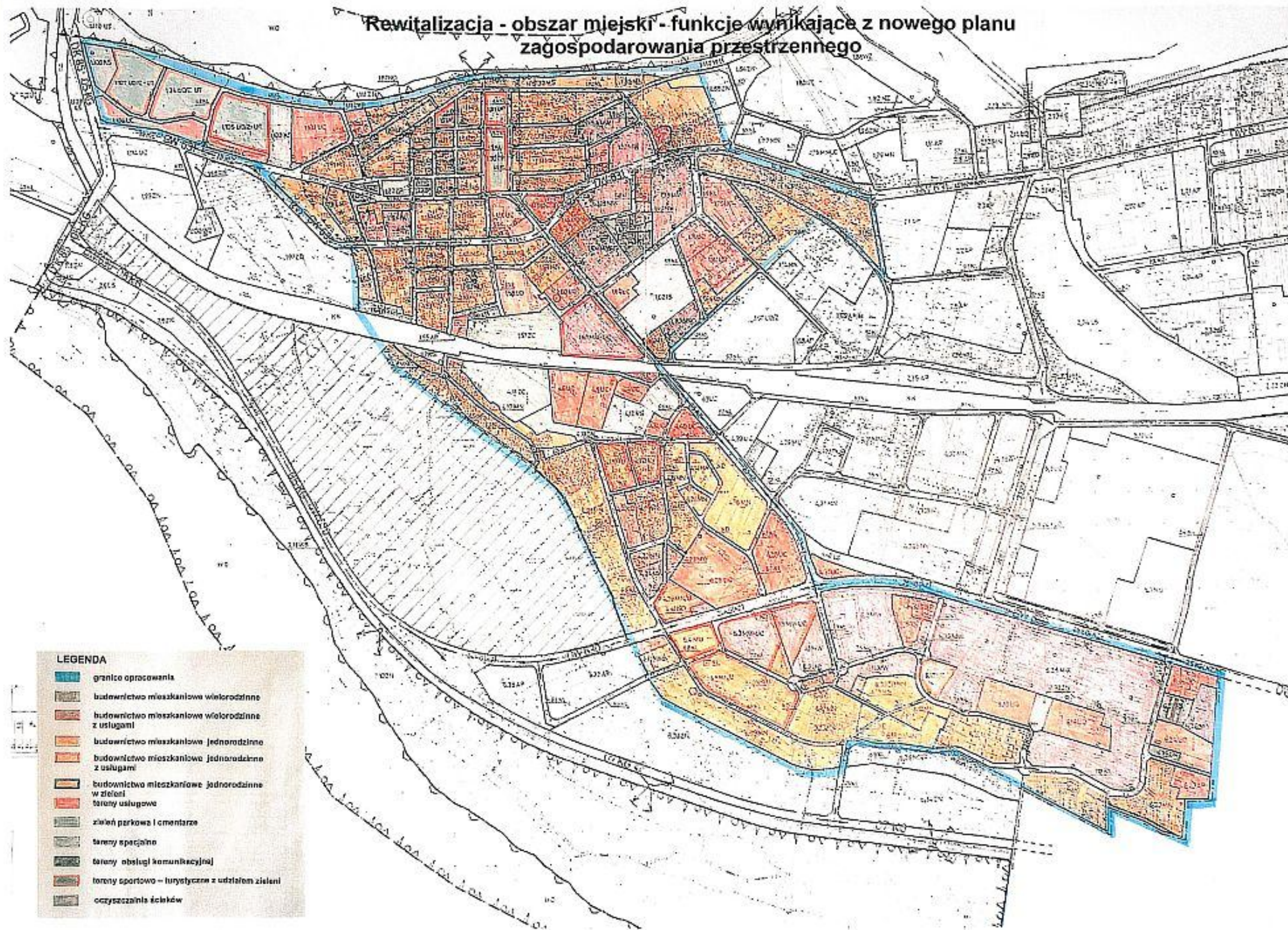
PLANOWA DZIAŁALNOŚĆ OCHRONA I KULTURA
PLANOWA DZIAŁALNOŚĆ OCHRONA I KULTURA
PLANOWA DZIAŁALNOŚĆ OCHRONA I KULTURA

LEGENDA:

- Rewitalizacja dzielnicy przemysłowej
- Rewitalizacja obszarów wiejskich
- Rewitalizacja dzielnicy Modlin Twierdza
Obszary funkcjonalne

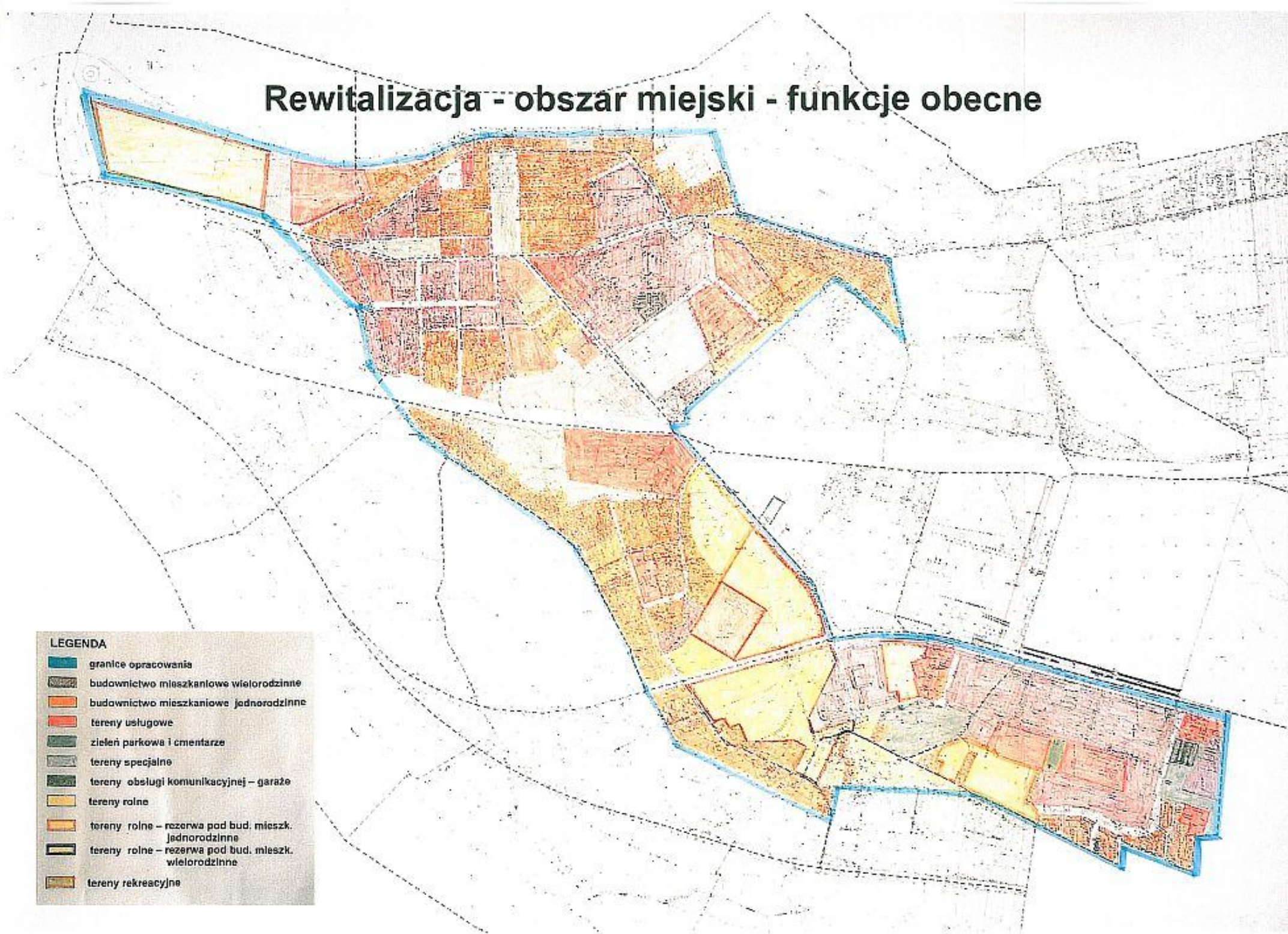

Rewitalizacja - obszar miejski - funkcje wynikające z nowego planu zagospodarowania przestrzennego

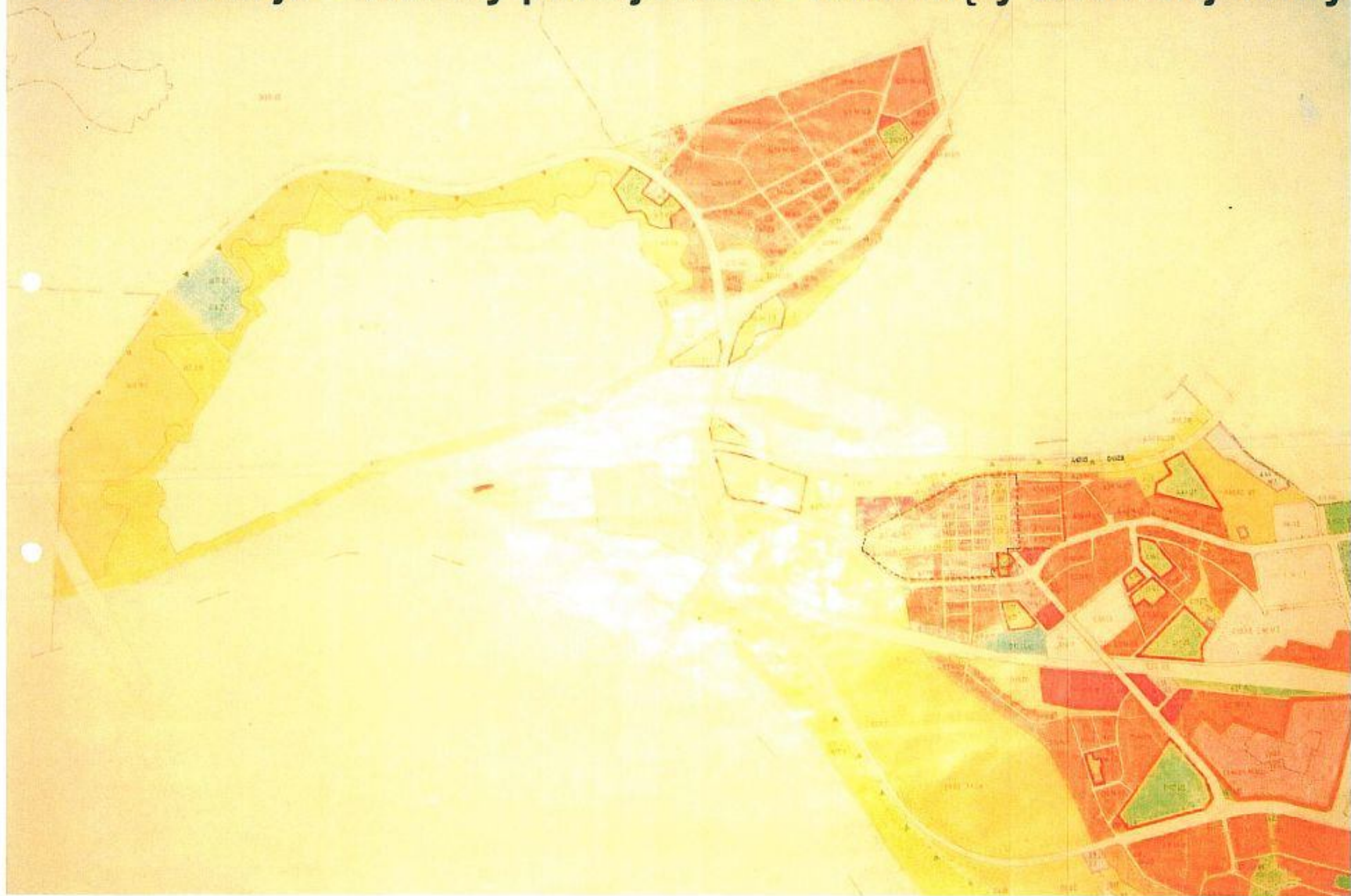

Rewitalizacja - obszar miejski - funkcje obecne

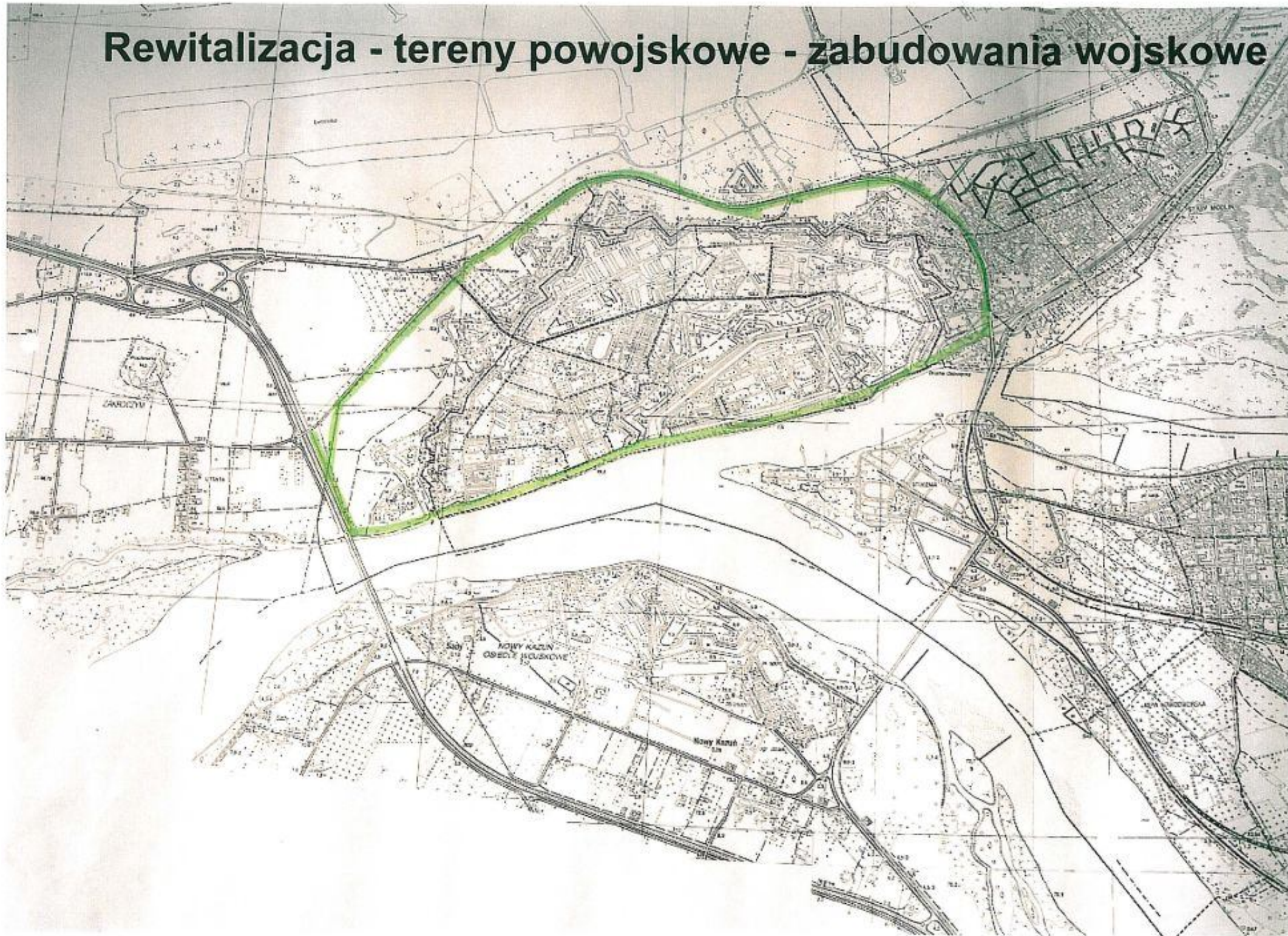
LEGENDA	
	granice opracowania
	budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne
	budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne
	tereny usługowe
	zielen parkowa i cmentarze
	tereny specjalne
	tereny obsługi komunikacyjnej – garaże
	tereny rolne
	tereny rolne – rezerwa pod bud. mieszk. jednorodzinne
	tereny rolne – rezerwa pod bud. mieszk. wielorodzinne
	tereny rekreacyjne

Rewitalizacja - obszary powojenne - zamknięty teren wojskowy

Rewitalizacja - tereny powojenne - zabudowania wojskowe

Rewitalizacja - obszary powojenne - funkcje wynikające z nowego planu zagospodarowania przestrzennego

